

ผลของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ
ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Effects of the Contemplative Learning Approach on Learning Achievement
and Learning Satisfaction in Thai Subject of Grade Seventh Students

ฟาฎีลัด รอนิง
Fadeelad Roning

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of

Master of Arts in Psychology

Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้เขียน นางสาวฟาฎิลา รอนิง

สาขาวิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา)

.....
(ดร.มัสดี แวดราแม)

.....กรรมการ
(ดร.มัสดี แวดราแม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณะ หนูหมื่น)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ

(นางสาวฟาฎิลัด รอนิง)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ

(นางสาวฟาฎิลัด รอนิง)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้เขียน	นางสาวฟาฎิลา รอนิง
สาขาวิชา	จิตวิทยา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสมานมิตรวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา จำนวน 7 แผน 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติจำนวน 7 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยมีค่าความเชื่อมั่น .80 4) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่าสถิติทดสอบ t (t-test) และ *การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ One Way Manova*

ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา มีความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title Effects of the Contemplative Learning Approach on Learning Achievement and Learning Satisfaction in Thai Subject of Grade Seventh Students

Author Miss.Fadeelad Roning

Major Program Psychology

Academic Year 2016

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to compare learning achievements in Thai Subject of Grade Seventh Students who taught through the Contemplative Learning Approach with the traditional teaching between before and after treatment; and 2) to compare learning achievements and learning satisfactions of seventh grade students after taught through the Contemplative Learning Approach and the traditional teaching. The sample composed of 60 students divided into 2 groups i.e., the experimental and control group of 30 each of grade seventh in the second semester of the academic year 2016 from Smanmitr Wittaya School, Yi-ngo district, Narathiwat Province. The tools were 7 the Contemplative Learning Approach lesson plans as well as 7 the traditional lesson plans, Thai subject learning achievement test with reliability at .80; and satisfaction questionnaire with reliability at .80. The data were analysed by using X), S.D, t-test and One Way Manova.

The research revealed that :

After treatment, students who taught through the Contemplative Learning Approach gained higher scored before treatment with the level of significance at .01.

After treatment, students who taught through the traditional teaching gained higher scored before treatment with the level of significance at .01.

Students who taught through the Contemplative Learning Approach showed the higher score on learning achievement in Thai subject higher than those who taught through the traditional teaching with the level of significance at .01.

Students who taught through the Contemplative Learning Approach showed higher score on Learning Satisfaction in Thai subject higher than those who taught through the traditional teaching with the level of significance at .01.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดีด้วยความอนุเคราะห์ กรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาด้วยดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.มัสดี แวดราแม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาถ่ายทอด ความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อคิดเห็นในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และเสนอแนวทางให้การศึกษาค้นคว้าด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณนะ หนูหมื่น กรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องและคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชิดชัย อุดมพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟี ลาเต๊ะ ดร.อลิสรา ชมชื่น ดร.ตามใจ อวิรุทธิโยธิน อาจารย์มะลิ ศรีชู อาจารย์บุษบรณ เชิดเกียรติสกุล และอาจารย์ สรินญา ปุติ ที่กรุณาอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครูทุกท่าน และนักเรียนโรงเรียนสมานมิตรวิทยา ทุกคนที่ให้ความอนุเคราะห์ ความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้องครอบครัวของผู้วิจัยและขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขา จิตวิทยาทุกท่าน ที่ห่วงใย เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ฟาฎิลัด รอนิง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
สารบัญตาราง.....	(12)

บทที่

1	บทนำ	
	ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	53
	สมมติฐานการวิจัย.....	53
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	53
	ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	55
	ขอบเขตของการวิจัย.....	56
	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	57
2	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
	แบบแผนการวิจัย.....	60
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
	การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ.....	62
	การดำเนินการทดลอง.....	70
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
3	ผลการวิจัย	
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	อภิปรายผลการวิจัย
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....83
	สมมติฐานการวิจัย.....83
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....83
	สรุปผลการวิจัย.....84
	การอภิปรายผล.....84
	ข้อเสนอแนะ.....88
	บรรณานุกรม.....89
	ภาคผนวก.....97
	ภาคผนวก ก.....98
	ภาคผนวก ข.....102
	ภาคผนวก ค.....108
	ภาคผนวก ง.....116
	ประวัติผู้เขียน.....174

รายการตาราง

ตาราง

		หน้า
1	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยปีการศึกษา 2556 – 2559.....	3
2	เนื้อหาวิชาภาษาไทย จำนวน 9 แผน.....	65
3	แสดงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้.....	70
4	แสดงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญากับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	80
5	แสดงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน หลังการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญากับการจัด การเรียนรู้แบบปกติ.....	81
6	แสดงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน หลังการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญากับการจัด การเรียนรู้แบบปกติ.....	82
7	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย.....	103
8	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน วิชาภาษาไทย.....	106
9	ค่าความยาก และอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย.....	109
10	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย.....	112
11	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบประเมินความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทย.....	113
12	สรุปค่าความยาก และอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย.....	114
13	การประเมินผลแบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย.....	11

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการ การศึกษา เพื่อที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์เหมาะสม แก่กาลเวลาและบริบทของสังคมในปัจจุบัน โดยเน้นการจัดการกระบวนการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับ ผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เป็นคนที่สมบูรณ์คือ เป็นคนดี คนเก่งและมีความ สุขอย่างแท้จริง (กรมวิชาการ, 2543)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกของความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดี ตระหนักและรู้คุณค่าของ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อ ทิศทางการพัฒนาประเทศ(กระทรวงศึกษาธิการ, ฉบับที่ 11) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาที่สำคัญของปัญหาทั้งปวง คือ คุณภาพคน การที่จะพัฒนาคุณภาพของคนได้ นั้นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ และเป็นที่ยอมรับนั่นก็คือ ระบบการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ดังนั้นกระบวนการพัฒนาความรู้ความสามารถจึงเกิดขึ้นในวงกว้างซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ การศึกษา ได้แก่ เนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอน อันเป็นการสร้างคนให้มีความคิด รักการ เรียนรู้ มีคุณธรรม มีหลักในการตัดสินใจ มีทักษะเพียงพอ ดังนั้นการประเมินเนื้อหาวิชา และ กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ จะเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง รวมไปถึงคุณภาพของผู้สอนด้วย (มงคล แผงสาเคน, 2541)

ปัจจุบันเป็นยุคที่ประเทศต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากมายหลายด้านเพื่อให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่เกิดขึ้นทั่วโลกโดยปัจจัยสำคัญที่ตั้งตัวรองรับและ เป็นเงื่อนไขผลักดันความก้าวหน้าก็คือพลเมืองของประเทศหากประเทศใดมีพลเมืองที่มีความรู้ ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประเทศนั้นย่อมมีศักยภาพที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นอย่าง เข้มแข็งจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าพื้นฐานของการพัฒนาประเทศย่อมขึ้นอยู่กับที่การจัดการศึกษาโดยเฉพาะใน ประเด็นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของสถาบันการศึกษาและ เป็นปัจจัยที่ทำให้การศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศโดยจะเห็นได้จาก รัฐบาล ได้จัดระบบการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้

สูงขึ้นโดยคาดหวังว่าผลตอบแทนที่จะได้เพิ่มขึ้น ก็คือคุณภาพของประชากรในประเทศของตน (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2548)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่าของสังคมให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้น การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญของการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพให้มนุษย์มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านต่างๆ ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรม และสามารถปรับตัวให้เข้ากับโลกสหประชาชาติใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ (อุษา ชูชาติ, 2547)

การศึกษาจึงสำคัญสำหรับสังคมสมัยใหม่ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักการจัดการศึกษาในปัจจุบัน มีรูปแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความสามารถ และทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรมและศักดิ์ศรี อีกทั้งยังสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสมโดยมีสื่อกลางเป็นภาษา

ในกระบวนการจัดการศึกษานับว่า ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดในการสื่อสาร เพราะภาษาเป็นสื่อให้ติดต่อกัน และทำให้วัฒนธรรมอื่นๆ เจริญขึ้น อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางยึดคนทั้งชาติ ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่มีความสำคัญต่อคนไทยอย่างยิ่ง เป็นเครื่องแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ฉะนั้นในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยนั้น ครูผู้สอนควรศึกษา วิเคราะห์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยรวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2545)

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนในชาติ เพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาในการประกอบกิจการงานทั้งส่วนตัว ครอบครัว กิจกรรมทางสังคมและประเทศชาติ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบันและวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้นการเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้องเหมาะสมในการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประสบการณ์เรียนรู้ในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้เกิดความชื่นชม ซาบซึ้งและภูมิใจในภาษาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดีและภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ไว้ อันเป็นส่วนเสริมสร้างความงดงามในชีวิต(ยูวีตา โสประจิน, 2549)

การใช้ภาษาไทยในแต่ละท้องถิ่นมีสำเนียงอันเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งภาษาถิ่นในแต่ละถิ่นล้วนเป็นปัญหาในการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนวันเพียงภาษาถิ่นกลาง เพราะเป็นภาษาในชีวิตประจำวัน ส่วนภาษาถิ่นอื่นๆ ต่างมีภาษาถิ่นที่ใช้ต่างกันระหว่างโรงเรียนกับบ้าน ด้วยเหตุนี้จึงเกิดปัญหาและความยุ่งยากในการสอนของครู จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกคน ในการศึกษาค้นคว้าวิธีการต่างๆ ที่จะสามารถพัฒนานักเรียนให้มีการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องชัดเจน ทั้งยังสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้อยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตาราง 1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น ม.1 ปีการศึกษา 2556 – 2559

ผลการเรียน ปีการศึกษา	4	3	2	1	จำนวนนักเรียน
2559	39	31	20	12	102
2558	43	19	28	11	101
2557	40	37	6	20	101
2556	20	39	37	7	103

กรมวิชาการ (2544) ระบุไว้ว่า แนวทางการสอนภาษาไทยนั้น จะเน้นการสอนภาษาไทยแบบสัมพันธ์ทักษะ คือ อัจฉกทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด ให้สัมพันธ์กัน เป็นการบูรณาการภายในกลุ่มวิชาเน้นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้และแนวคิดต่างๆ เพื่อมาจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการฟัง พูด อ่าน และเขียนนั้น นักการศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ รูปแบบและเทคนิควิธีแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายการเรียน และเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยอันจะเป็นผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนสูงขึ้น มีหลากหลายวิธีด้วยกัน เช่น การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวจิตตปัญญา ซึ่งนักการศึกษาให้ความสนใจอย่างมากในขณะนี้ คือ จิตตปัญญา (Contemplative Education) หรือ การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตน (Transformative Learning) (ประเวศ วะสี, 2549)

จิตตปัญญา เป็นแนวทางการพัฒนาบุคคลที่มุ่งผลให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการสามารถเข้าถึงความจริง ความดีความงามอย่างแท้จริง เป็นการจัดกระบวนการ

ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่จะนำไปสู่การใคร่ครวญและการตระหนักในตนเอง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับบุคคลและไปสู่ระดับสังคม (ธนา นิลชัยโกวิทย์และอดิศร จันทรสขุ, 2552) โดยที่จุดประสงค์ของการศึกษา คือ การเปลี่ยนผู้เรียนจากผู้ไม่รู้ สู่ผู้รู้เมื่อได้เรียนรู้แล้วสามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการมีวิถีคิด จิตสำนึกที่เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตอนที่ยังไม่รู้และเกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

จิตตปัญญาเป็นการพัฒนาด้านการวางพื้นฐานจิตใจและเน้นการส่งเสริมศักยภาพของมนุษย์ในการเข้าถึงความจริง ความสงบ และความสุข ที่จะสามารถช่วยให้คนในสังคมดำรงชีวิตและกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยจิตสำนึกที่ดีงาม เพื่อร่วมกันนำพาสังคมโลกไปสู่ความสุขที่แท้จริง เป็นความสุขที่เกิดจากปัญญา ความตระหนักรู้ และความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ ซึ่งในการเรียนการสอนได้มีนักวิชาการได้นำแนวคิดจิตตปัญญามาใช้พัฒนาผู้เรียนทั้งให้เกิดความองงามด้านความคิด ความรู้สึกรับรู้ การใคร่ครวญและความรู้

ชนากานต์ บุญศรี (2553) ศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญาที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้ทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นอกจากนี้เทพกัญญา พูลนวล (2553) ศึกษาผลการใช้วิธีสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา ที่มีต่อความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย พฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา มีความสามารถสื่อสารภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับ .01 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา มีพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ โดยวิธีสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาในระดับมาก

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสามารถพัฒนาได้ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา

- 1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา
- 1.2 แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา
- 1.3 ทฤษฎีที่สนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา
- 1.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา
- 1.5 กระบวนการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้แบบจิตตปัญญา
- 1.6 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา
- 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

- 2.1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- 2.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
- 2.4 ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย
- 2.5 วัตถุประสงค์การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2.6 ความสำคัญของภาษาไทย
- 2.7 การจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
- 2.8 การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

- 3.1 ความหมายของความพึงพอใจ
- 3.2 ลักษณะของความพึงพอใจ
- 3.3 ความสำคัญของความพึงพอใจ
- 3.4 วิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้
- 3.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
- 3.6 แนวทางการประเมินความพึงพอใจ
- 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1. ความหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งถึงจิตใจและปัญญา โดยให้ความหมายของจิตว่าเป็นการเรียนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน มีการปฏิบัติการทางความคิด ตื่นตัวและสนุกที่จะเรียน ส่วนปัญญาหมายถึง การส่งเสริมพุทธิปัญญา ด้วยการเพิ่มพูนและขยายข้อความรู้ที่จำเป็นต้องเรียนให้เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างชัดและจำได้จากกิจกรรมการสอน

ชลลดา ทองทวี และคณะ (2551:27) กล่าวว่า จิตปัญญาศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ เกิดความรักความเมตตา อ่อนน้อมต่อธรรมชาติ มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมและสามารถเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างสมบูรณ์

วิจักขณ์ พานิช (2549) ให้ความหมายว่า จิตตปัญญา (Contemplative Education) เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนา การตระหนักรู้สำรวจภายในตนเอง(อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ มุมมองต่อชีวิตและโลก) โดยเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงให้คุณค่าในเรื่องการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญและการรับฟังด้วยใจเปิดกว้าง โดยมีเป้าหมายคือเกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Fundamental) อย่างลึกซึ้งทางความคิดและจิตสำนึกใหม่เกี่ยวกับตนเองและโลก ส่งผลให้มีการดำเนินชีวิตอย่างมีสติและมีปัญญามีความรักความเมตตาต่อสรรพสิ่ง ซึ่งนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ดีต่อกันในสังคม

ประเวศ วะสี (2552) นิยามคำว่าจิตตปัญญา ไว้ว่า คือการศึกษาที่ทำให้เข้าใจด้านในของตัวเอง รู้ตัว เข้าถึงความจริง ทำให้เปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับโลกและผู้อื่น เกิดความเป็นอิสระ ความสุข ปัญญา และความรักอันไพศาลต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง เกิดความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยเน้นการศึกษาจากการปฏิบัติ เช่น จากการทำงานศิลปะ โยคะ ความเป็นชุมชน การเป็นอาสาสมัครเพื่อสังคม สุนทรียสนทนา การเรียนรู้จากธรรมชาติ และจิตตภาวนา

สมสิทธิ์ อัสตรนธิ (2551:4) กล่าวว่า จิตปัญญาศึกษา หมายถึง กระบวนการการเรียนรู้ด้วยใจใคร่ครวญ การศึกษาที่เน้นการพัฒนาด้านในอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ เกิดความรักความเมตตา อ่อนน้อมต่อธรรมชาติ มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างสมดุล

สรุปได้ว่าจิตตปัญญา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้บุคคลเข้าใจตนเอง มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาการตระหนักรู้สำรวจภายในตนเอง โดยมีเป้าหมายคือการเปลี่ยนแปลงชั้นพื้นฐานอย่างลึกซึ้งทางความคิดและจิตสำนึกใหม่ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

1.2 แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา

ศูนย์จิตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล (2551) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้แนวจิตปัญญาศึกษาตั้งอยู่บนสองปรัชญาพื้นฐานสองประการ

1. ความเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ (humanistic value) คือ ทักษะที่เชื่อมั่นว่ามนุษย์มีศักยภาพที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง มีความจริง ความดี และความงามอยู่ในตน เปรียบเสมือนเมล็ดพันธ์พืชที่มีศักยภาพในการเจริญเติบโต เมื่อมีเงื่อนไขต่างๆ พร้อมเมล็ดพันธ์นั้นก็จะสามารถเติบโตขึ้นได้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวจิตปัญญาศึกษาจึงมิใช่การสอน แต่เป็นการสร้างเงื่อนไขให้ศักยภาพภายในที่มีอยู่แล้วสามารถพัฒนาขึ้นได้ เป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างเงื่อนไขให้เกิดการเติบโตขึ้นจากภายใน

2. กระบวนการที่มองเห็นว่าความจริงของธรรมชาติของสรรพสิ่ง คือการเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน ทำให้ปฏิบัติต่อสรรพสิ่งอย่างไม่แยกส่วนจากชีวิต ด้วยทักษะที่มองเห็นเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์กับสรรพสิ่ง และสรรพสิ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ จึงไม่ยึดเอาตนเองเป็นศูนย์กลางของสรรพสิ่งมองเห็นว่ามนุษย์กับสรรพสิ่งต่างเป็นองค์รวมของกันและกัน ด้วยเหตุนี้การกระทำอันใดอันหนึ่งของมนุษย์จึงสามารถส่งผลสะท้อนกันไปที่องค์รวมการของมนุษย์สร้างผลสะท้อนต่อสรรพสิ่ง และผลสะท้อนนั้นก็ย้อนกลับเข้ามาสู่ตัวมนุษย์ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทักษะนี้มีผลต่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่สมดุลระหว่างการเรียนรู้ภายในและภายนอก เน้นความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างการเปลี่ยนแปลงตนเอง และการเปลี่ยนแปลงโลก และมองเห็นความเชื่อมโยงของส่วนต่างๆ ที่เป็นฐานการเรียนรู้ของมนุษย์ คือ กาย ใจ ความคิด และจิตวิญญาณ

การจัดการเรียนรู้ คือ การสร้างผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยการเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างมีจุดประสงค์ แต่การสร้างผู้เรียนให้เรียนรู้และเปลี่ยนพฤติกรรมตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา เน้นจิตใจและความองกามทางปัญญาของผู้เรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพต้องทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ใหม่อย่างมีความสุข เกิดความองกามทางปัญญา ต้องการเรียนรู้ต่อเนื่อง สามารถคิดค้นพัฒนาตน และสิ่งที่ตนรับผิดชอบอย่างมีคุณภาพได้ การสอนที่จะบรรลุเป้าหมายนี้ได้ ต้องเป็นการสอนที่ทำให้

1. ผู้เรียนจำเนื้อหาได้
2. ผู้เรียนผ่อนคลายขณะเรียน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยการปฏิบัติการทางความคิด
4. ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเองและรู้ถึงความก้าวหน้าของตนจากกิจกรรม

การสอน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2543)

1.3 ทฤษฎีที่สนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา

ทฤษฎีหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา คือ ทฤษฎีของ Piaget และ Bruner ซึ่งเป็นพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา Piaget ได้กล่าวถึงทฤษฎีพุทธิปัญญา เกี่ยวกับกรอบความรู้ที่เกิดจากกระบวนการรับรู้ความเข้าใจ และการคิดของเด็ก เมื่อมีวุฒิภาวะเป็นกระบวนการที่เกิดจากการกระทำ 2 ประการ คือ กระบวนการซึมซับสิ่งใหม่ซึ่งเป็นกระบวนการของการนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วซึมซับเป็นความรู้ การจะซึมซับหรือไม่มีขึ้นอยู่กับความรู้ความเชื่อที่มีมาก่อนด้วยเหมือนกัน ถ้าหากความรู้ใหม่สัมพันธ์กับความรู้เก่าที่มีอยู่แล้วเกิดสมดุล กรอบความรู้เดิมจะรวมความรู้ใหม่ที่ได้รับเข้าไป ซึ่งในกระบวนการนี้จะพัฒนาไปตามวัยของเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2543)

1.3.1 ทฤษฎีพัฒนาการเขาวนปัญญาของPiaget

Piaget ได้แบ่งพัฒนาการเรียนรู้ออกเป็น 4 ขั้นคือ (สุรงค์ ไคว์ตระกูล, 2556)

ขั้นที่ 1 การเคลื่อนไหวและสัมผัส (Sensorimotor Stage) เป็นระยะที่การกระทำเกิดจากระดับปฏิกิริยาสะท้อนแรกเกิดไปสู่การใช้สัญลักษณ์ โดยใช้ร่างกายตนเองในการแสดงออกและสื่อสาร และเรียนรู้โลกจากการสัมผัส และการกระทำ Piaget ได้แบ่งระยะนี้ออกเป็น 6 ขั้น คือ

- 1.1 ขั้นปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex Stage) 0 – 1 เดือน เป็นขั้นที่ทารกจะมีพฤติกรรมสะท้อนอย่างง่าย (Reflex) เช่น การดูดนิ้ว การกำมือ ซึ่งสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเหล่านี้มาจากการสัมผัส เสียง กลิ่น และการมองเห็น
- 1.2 ขั้นพัฒนาอวัยวะเคลื่อนไหวประสบการณ์เบื้องต้น (Primary Circular Reactions) 1-4 เดือน เป็นขั้นที่ทารกใช้ประสบการณ์เบื้องต้นจากการได้รับการตอบสนอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมด้วยปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) เป็นแนวทางในการเคลื่อนไหวตนเอง ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่มีจุดมุ่งหมายและไม่มีภาระงานกัน และมักเป็นพฤติกรรมที่กระทำซ้ำๆ และง่าย ๆ เช่น การกำมือและปล่อยมือ หรือการกระตุกผ้าห่มซ้ำ ๆ

1.3 ขั้นพัฒนาเคลื่อนไหวโดยมีจุดหมาย (Secondary Circular Reactions) 4-6 เดือน เป็นขั้นที่ทารกเริ่มมีจุดหมายในการกระทำและมักกระทำซ้ำ ๆ เพราะเกิดความสนใจในผลของพฤติกรรมนั้น เช่น เมื่อทารกเขย่าของเล่นแล้วเกิดเสียง เสียงที่เกิดขึ้นจะกระตุ้นให้ทารกเขย่าของเล่นนั้นซ้ำ ๆ

1.4 ขั้นพัฒนาการประสานอวัยวะ (Coordination of Secondary Schemes) 7-10 เดือนเป็นขั้นที่ทารกเริ่มรู้จักแก้ปัญหาอย่างง่าย ๆ โดยใช้พฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น รู้จักผลักหมอนออกเพื่อเอาตุ๊กตาที่ซ่อนไว้ได้หมอน ทารกเริ่มมีพัฒนาการแนวคิดเกี่ยวกับการคงที่ของวัตถุ (Object Permanent) เรียนรู้ว่าถึงแม้วัตถุหรือบุคคลเมื่อพ้นสายตาก็ยังคงอยู่ไม่หาย

1.5 ขั้นพัฒนาการความคิดริเริ่มแบบลองผิดลองถูก (Tertiary Circular Reactions) 11 -18 เดือน เป็นขั้นที่เด็กเริ่มสร้างพฤติกรรมใหม่ด้วยการลองผิดลองถูก (Trial and Error) และสนใจถึงผลของพฤติกรรมใหม่ๆ มีการทดลองทำดูหลายๆ แบบ เพื่อดูว่าจะเกิดอะไรขึ้นอย่างมีจุดหมาย และเริ่มที่จะมีความคิดริเริ่มในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไป

1.6 การเริ่มต้นของความคิด (Mental Combinations) 18 เดือน ถึง 2 ขวบเป็นขั้นที่เด็กเริ่มรู้จักคิดหาวิธีแก้ปัญหาโดยไม่ต้องอาศัยการลองผิดลองถูกอีก เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบผู้ใหญ่ได้ โดยอาศัยความจำในสิ่งที่ตนเองเคยเห็นและเป็นขั้นที่เด็กวัยนี้เริ่มใช้ภาษาในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจ

สรุปว่า ขั้นการเคลื่อนไหวและสัมผัส (Sensorimotor Stage) เป็นขั้นของการพัฒนาการทางปัญญาความคิดก่อนที่เด็กจะพูดและใช้ภาษาได้ Piaget กล่าวว่าปัญญาความคิดของวัยเด็กในวัยนี้แสดงออกโดยการกระทำ (Action) สามารถแก้ปัญหาได้แม้ว่าจะไม่สามารถอธิบายได้

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Stage) 18 เดือน ถึง 7 ขวบ

1.1 เด็กวัยนี้จะเข้าใจภาษาและทราบว่าของต่างๆมีชื่อและใช้ภาษาเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา

1.2 เด็กเลียนแบบผู้ใหญ่ในเวลาเล่น (Deferred Imitation) หรือเลียนแบบได้โดยตัวแบบไม่ต้องอยู่หน้าสามารถเล่นบทสมมติ

1.3 ความตั้งใจที่ละเอียดย่าง (Centration) วัยนี้จึงทำให้เด็กมีความคิดบิดเบือน (Distort) จากความเป็นจริง

1.4 มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) ไม่สามารถเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นหรือไม่ได้เข้าใจว่าผู้อื่นคิดอะไร

1.5 เด็กวัยนี้ไม่สามารถจำทำปัญหาการเรียงลำดับ (Seriation) ได้

1.6 เด็กในวัยนี้จะไม่เข้าใจความคงตัวของสสาร (Conservation) เพราะเด็กวัยนี้จะใช้เหตุผลจากรูปร่างที่เห็น (States)

สรุปขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preperational Stage) เด็กวัยนี้มีโครงสร้างของปัญญา ที่จะใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุสิ่งของรอบๆตัว หรือพัฒนาการด้านภาษา เริ่มต้นด้วยการพูดเป็นประโยค และเรียนรู้คำต่างๆ เพิ่มขึ้น เด็กจะรู้จักคิดในใจ แต่อย่างไรก็ตามความคิดของเด็กจะมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะตอนต้นๆ ของวัยนี้ เด็กวัยนี้มักเล่นสมมติ และมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่สามารถที่จะเข้าใจความคิดของผู้อื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติการแบบรูปธรรม (Concrete Operation Stage) อายุ 7-11 ปี

พัฒนาการทางเขาวงกตปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้เป็นไปอย่างรวดเร็วมาก สามารถที่จะอ้างอิงได้ด้วยเหตุผล และไม่ขึ้นกับการรับรู้จากรูปร่างเท่านั้น เด็กวัยนี้สามารถแบ่งกลุ่มโดยใช้เกณฑ์หลายๆ เกณฑ์ได้และคิดย้อนกลับได้

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ (Formal Operational Stage) อายุ 11 ปี ถึงผู้ใหญ่

ขั้นนี้ถึงเป็นสุดยอดทางเขาวงกตปัญญาและความคิด สามารถตั้งสมมติฐานและทฤษฎี มีความพอใจที่จะพิจารณาที่จะคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่เป็นตัวตน หรือสิ่งที่เป็นนามธรรม

1.3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของ Brunner

Bruner (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) ให้ความเห็นว่า กระบวนการคิดการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความต้องการพัฒนาของตัวเอง โดยลำดับของกระบวนการเรียนรู้ 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นสัมผัส (Enactive Representation)

ในวัยนี้ เด็กจะมีการพัฒนาการทางสติปัญญา โดยใช้การกระทำเป็นการเรียนรู้ หรือเรียกว่า Enactive Mode เด็กจะใช้การสัมผัส เช่น จับต้องด้วยมือ ผลัก ดึง สิ่งที่สำคัญเด็กจะต้องลงมือกระโดดด้วยตนเอง เช่น การเลียนแบบ หรือการลงมือกระทำ

ขั้นที่ 2 ขั้นคิดจากภาพที่ปรากฏ (Iconic Representation)

ในพัฒนาทางขั้นนี้ จะเป็นการใช้ความคิด เด็กสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดจากการมองเห็น การสัมผัส โดยการนิมโนภาพ การสร้างจินตนาการ พัฒนาการนี้จะเพิ่มขึ้นตามอายุของเด็ก ยิ่งโตขึ้นก็ยิ่งสร้างจินตนาการได้มากขึ้น การเรียนรู้ในขั้นนี้เรียกว่า Iconic Mode เด็กจะสามารถเรียนรู้โดยใช้ภาพแทนการสัมผัสของจริง บรูเนอร์ได้เสนอแนะ ให้นำโสตทัศนวัสดุมาใช้ในการสอน เช่น บัตรคำ ภาพนิ่ง เพื่อที่จะช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็ก

ขั้นที่ 3 ขั้นสัญลักษณ์ (Symbolic Representation)

พัฒนาการขั้นนี้ บรูเนอร์ถือว่า เป็นการพัฒนาการขั้นสูงสุดของความรู้ความเข้าใจ เช่น การคิดเชิงเหตุผล หรือการแก้ปัญหา วิธีการเรียนรู้ขั้นนี้เรียกว่า Symbolic Mode ซึ่งผู้เรียนจะใช้ในการเรียนได้เมื่อมีความเข้าใจในสิ่งที่ป็นนามธรรม

พื้นฐานของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา เน้นตัวผู้เรียนโดยใช้ทฤษฎีของ Piaget ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนกลวิธีการสอนให้เป็นไปตามทฤษฎีของ Bruner การสอนแบบ จิตตปัญญาเชื่อว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการประสานความรู้ใหม่ ประสบการณ์ใหม่ให้ต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในขณะเดียวกัน การให้คำอธิบายและเสริมความรู้จากครู โดยวิเคราะห์จากกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติ เป็นการขยายแนวคิดตามหลักการของ Bruner ซึ่งเชื่อว่าผู้เรียน จะได้เรียนสูงสุด ด้วยการค้นพบกิจกรรม

จากหลักการทางทฤษฎีดังกล่าว การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา จะเน้นถึงการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้ประสบการณ์เดิมมาสานเชื่อมกับประสบการณ์ใหม่ ด้วยการใช้กระบวนการคิดตามลำดับ ตามกิจกรรมการสอนที่ครูสร้างขึ้น หลักการสอนจิตตปัญญาเชื่อในการจัดกิจกรรมการสอนใด ๆ ก็ตาม ถ้าต้องการประสิทธิภาพต้องทำให้ผู้ผ่านกิจกรรมการสอน ดังนี้ (หทัยรัตน์ ทรวดทรง, 2550)

1. พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติตามจุดประสงค์การเรียน
2. พัฒนาระบบความคิด
3. มีส่วนร่วมในการเรียน
4. มีความสุขในการเรียน
5. สะสมนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543) ได้นำเสนอการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาว่าเป็นการสอนที่มุ่งสร้างความสุขและปัญญาไปพร้อมกันเน้นความสำคัญที่ผู้เรียนให้เรียนอย่างมีความสุข เกิดความรักในความรู้ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

องค์ประกอบที่ 1 มโนทัศน์ที่ต้องเรียน

มโนทัศน์ (Concept) หมายถึง ความคิดสำคัญของสิ่งของและเรื่องราวต่างๆ รวมถึงแนวคิดสำคัญของเหตุการณ์ เรื่อง กฎ หลักการ หรือทฤษฎีที่บ่งบอกลักษณะความเฉพาะของสิ่งต่างๆ หรือเรื่องต่างๆ เหล่านั้น เมื่อครูกำหนดเรื่องที่ต้องสอนได้แล้ว ต้องนำมาเขียนอธิบายมโนทัศน์ของเรื่องที่ต้องเรียนนั้นว่าคืออะไร

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมการสอน

กิจกรรมการสอน หมายถึง กิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการคิดด้วยการเรียนแบบร่วมมือกับกลุ่มเกิดการค้นพบข้อความรู้ และน้อมนำตนเองให้ก้าวหน้าด้วยการเรียนรู้จากกิจกรรมที่ครูจัดให้ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา ลักษณะของกิจกรรมการสอนจะมีคุณสมบัติ 5 ประการ คือ

1. เป็นกิจกรรมปฏิบัติการคิด (A)
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงออก (B)
3. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องเรียนแบบร่วมมือ (C)
4. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเรียนรู้จากการค้นพบ (D)
5. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (P)

กิจกรรมปฏิบัติการคิด (Active Learning)

การสอนที่มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นการสอนที่กระตุ้นความใคร่รู้ ใคร่เห็น ของผู้เรียน การได้หยิบ ได้จับ ได้สัมผัส ได้คิด ได้เห็น เป็นการกระตุ้นทั้งสิ้น ครูต้องจัดกิจกรรมการสอนที่ให้โอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติ และได้คิดอย่างแท้จริง

กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงออก (Behaving Well)

ครูมีหน้าที่ให้ผู้เรียนแสดงออกด้วยการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคิด และกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพียงแต่ครูให้โอกาสผู้เรียนเรียนตามความสนใจและรู้สึกสบายใจ หลักการสำคัญ คือ การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการลง การแสดงออกของผู้เรียนต้องเป็นการแสดงออกที่นำไปสู่การเรียนรู้ รูปแบบของการแสดงออกที่ครูต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนรู้ คือ

1. ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสังเกตพบอะไรจากการศึกษา
2. การจำแนกโดยหลักการและเหตุผล ผู้เรียนต้องแสดงความสามารถในการจำแนกโดยการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำมาเป็นเหตุผลในการจำแนก

3. การสื่อสาร กิจกรรมที่กำหนดขั้นตอนกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีข้อสรุปของกลุ่มที่เกิดจากการคิดอย่างชัดเจน

4. การลงมือปฏิบัติ การเรียนด้วยการลงมือปฏิบัตินี้ จะเป็นการปฏิบัติด้วยการลงมือกระทำ การคิด การพูด หรือการแสดงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

5. การคิด ในเบื้องต้นของการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด เริ่มจากโจทย์ปัญหาของครู และความหมั่นใช้คำถามของครูในการให้ผู้เรียนคิดค้นพบหาคำตอบ ครูอาจตั้งประเด็นคำถามให้คิดร่วมกัน หรือให้คิดคนเดียว ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนการสอน

กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning)

ความร่วมมือในการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยสมาชิกของกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และความสำเร็จของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กำลังใจ ให้การดูแลกลุ่มสมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวกและไว้วางใจ

อารี สันทรวี (2535) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการที่ให้นักเรียนทำงานด้วยกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้และทางด้านจิตใจ ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเพื่อนๆ เคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนตลอดจนรู้จักช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนๆ

การเรียนรู้แบบร่วมมือหรือร่วมกันเรียนรู้เน้นการใช้กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้และแลกเปลี่ยนข้อความรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ได้ข้อสรุปที่สมบูรณ์มากขึ้น เนื่องจากได้ผ่านการพิจารณา วิเคราะห์ วิจารณ์ และปรับปรุงแล้ว นอกจากนั้นยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านสติปัญญา ความสามารถ และประสบการณ์ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ได้ (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2542)

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็น วิธีการที่จัดให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยโดยให้สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่อกัน ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน สมาชิกกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำงานเต็มความสามารถ มีการคิดร่วมกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและร่วมมือกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ (กรมวิชาการ, 2542)

สมพงษ์ สิงหะพล (2542) กล่าวถึง ลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มทำงานรับผิดชอบร่วมกัน สนใจการทำงานของตัวเองเท่าๆกับการทำงานของกลุ่ม ผลงานที่เกิดขึ้นจากการทำงานจะออกมาในลักษณะงานกลุ่มทีมที่จะได้รับรางวัลระดับใด ต้องเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด 2. ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความรู้ของทุกคน ซึ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนรับผิดชอบการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันในการทำงานต่างๆ ในกลุ่มของตนเอง 3. ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสเท่าเทียมกันในการประสบความสำเร็จหมายความว่า นักเรียนในกลุ่มสามารถช่วย

ทีมของตนได้ โดยการพัฒนาการเรียนของตนให้ดีขึ้นกว่าเดิม ไม่ว่านักเรียนจะเรียนเก่ง อ่อน หรือปานกลาง ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะทำดีที่สุด

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการให้เด็กได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย โดยทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน เคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นตลอดจนการช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนในการทำงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

ความสำคัญของกิจกรรมกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือจะเน้นที่ความร่วมมือ ร่วมแรงกันระหว่างสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความสามารถของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนควรจะทราบทักษะทางสังคมหรือกระบวนการกลุ่ม ในการทำงานร่วมกันเสียก่อน เช่น การยิ้ม การให้กำลังใจ การใช้สายตา การลูบหลัง เป็นต้น เพื่อให้เด็กเกิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ทิสนา แชมมณี และคณะ (2551) กล่าวถึง การให้โอกาสเด็กเล่นและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้อื่นโดยเฉพาะเด็กด้วยกัน เด็กจะเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เด็กได้รับการถ่ายทอดด้านมารยาทและกติกาทักษะทางสังคม เกิดสำนึกความรับผิดชอบต่อสมาชิกคนอื่นๆ ในสังคม

วิรุณ ตั้งเจริญ (2545) กล่าวว่า การที่เด็กได้อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มจะด้วยการทำงานร่วมกันหรือไม่ได้ทำงานร่วมกันโดยตรงก็ตาม ย่อมเป็นการหล่อหลอมความคิดร่วมกัน รู้จักเคารพนับถือกัน รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาวให้กัน รู้จักเสียสละให้กัน พฤติกรรมที่มีคุณค่าเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการประพฤติปฏิบัติให้ต่อเนื่องหรือเป็นความเคยชิน การอยู่ร่วมกันนี้ต้องเริ่มต้นด้วยระเบียบแบบแผน เสรีภาพนั้นไม่ใช่แต่จะทำอะไรก็ได้ แต่เสรีภาพต้องไม่รบกวนหรือเบียดเบียนผู้อื่น ห้องเรียนที่ได้รับการแนะนำและเอาใจใส่เป็นอย่างดีในการอยู่ร่วมกัน แต่มิใช่การชู้บังคับกัน จึงจะเป็นห้องเรียนที่พัฒนาพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือจะเน้นการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เด็กจะเกิดทักษะทางสังคมเช่น การยิ้ม การให้กำลังใจ การเสียสละ มารยาทและกติกาทักษะทางสังคม เพื่อให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ผู้เรียนเรียนรู้จากการค้นพบ (Discovery Learning)

การเรียนรู้สิ่งใดก็ตามที่ผู้เรียนได้เพียงแค่อ่านตำรา โดยไม่ได้สัมผัสยากที่ผู้เรียนจะเข้าใจหรือเรียนรู้ได้ ถ้าหากต้องการให้มีการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ข้อความรู้อย่างแท้จริงแล้วต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง ซึ่งเรียกว่าการเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning) การสอนเพื่อให้มีการค้นพบนี้ ครูต้องมีความรู้เต็มที่ รู้วิธีสอน พัฒนาตามวัยของผู้เรียน ต้องรู้ว่าผู้เรียน รู้อะไรมาก่อน ผลที่ตามมาคือ การสอนเพื่อค้นพบตามหลักการจิตตปัญญา เน้นที่ครูไม่ใช่ผู้ให้ แต่เป็นผู้ทำให้ผู้เรียนมี

ประสบการณ์ต่อเนื่องที่บังเกิดความรู้ด้วยการป้อนข้อมูลกลับของครู โดยใช้หลักการค้นคว้า 3 ประการ คือ

1. การค้นพบคำตอบ จากกิจกรรมที่ครูกำหนด ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมตาม จุดประสงค์การเรียนรู้จากสิ่งที่ครูให้ค้นพบเพื่อหาคำตอบ โดยผู้เรียนต้องค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

2. สร้างมโนทัศน์ขึ้นเอง โดยอาศัยข้อมูลที่ได้รับจากครูประกอบการค้นคว้าศึกษา ของผู้เรียน ทำให้สามารถสรุปมโนทัศน์ที่ชัดเจนได้

3. ให้ประยุกต์มโนทัศน์ ครูจะเสนอแนวทางหรือปัญหาใหม่ให้ผู้เรียนแก้ โดยใช้ ประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อนในการคิด การได้คิดซึ่ซบที่ละน้อยจะทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการยืด ขยายความรู้ที่มีอยู่ให้กว้างขึ้น

กิจกรรมที่ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Progress)

ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เพิ่มเป็นระยะๆ ระหว่าง กระบวนการเรียนการสอน จากลำดับที่ง่ายที่สุดไปถึงลำดับที่ยากที่สุด

องค์ประกอบที่ 3 การประเมินภาพการสอน

การประเมิน (Assessment) มีความสำคัญสำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตต ปัญหา เพราะการประเมินภาพจะช่วยอนุมานระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นว่าผู้เรียน สามารถสร้างมโนทัศน์ ตามจุดประสงค์การสอนได้หรือไม่ หากไม่ครูต้องแก้ปัญหาให้ทันในช่วงเวลาที่ กำหนดสอน การสอนแต่ละช่วงเวลามีความหมายมากสำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญหา ครูต้องมีจุดประสงค์ทุกเวลาทุกหน่วยการสอน การประเมินภาพการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตต ปัญหา มี 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินการสอนในขณะที่ดำเนินการสอน ครูต้องประเมินอยู่เสมอว่า กิจกรรมที่ครู จัดนั้นกระตุ้นผู้เรียนให้ปฏิบัติการคิดหรือไม่ ผู้เรียนสนใจเพียงใด การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตต ปัญหา มีการประเมินการสอน 2 แบบ คือ ประเมินระหว่างสอน กับอีกแบบหนึ่งคือ ประเมินกิจกรรม การสอนว่า มีลักษณะของจิตตปัญหา กล่าวคือผู้เรียนเกิด A B C D P (เป็นคำย่อของลักษณะกิจกรรม แบบจิตตปัญหา) ตามแผนการสอนหรือไม่ เพราะอะไร

2. การประเมินการเรียนรู้ ก่อนจบการสอนแต่ละหน่วยการสอน ครูต้องร่วมกับผู้เรียนใน การสรุปข้อความรู้ที่ได้เรียนว่าเขาได้เรียนรู้อะไร อย่างไร วิธีอาจเป็นแบบทดสอบ คำถามร่วมสรุป หรือ กิจกรรมอื่นๆ ที่ครูเห็นเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 4 หน่วยเวลากำกับการสอน

หน่วยเวลาในการสอนอิงแนวคิดจิตตปัญญา เป็นตัวกำหนดเป้าหมายการสอน ปริมาณ เนื้อหาและความซับซ้อนของกิจกรรม การดำเนินการสอนตามแผนให้จบในเวลาที่กำหนดได้นั้น มีประโยชน์กับการสอนอย่างน้อย 3 ประการ

1. **คุมชั้นเรียน** หมายถึง การที่ครูสามารถจะทำให้ผู้เรียน มีความสนใจงานที่ครูกำลังให้ เรียนด้วยกิจกรรม

2. **รักษาสมดุลระหว่างกิจกรรมกับเนื้อหาสาระวิชาที่ต้องเรียน** การกำกับเวลาให้เป็นให้ เหมาะสมกับความสนใจและลักษณะงานที่มอบหมาย ซึ่งในเด็กเล็กระยะเวลาแต่ละกิจกรรมควรสั้น ประมาณ 5 – 10 นาที

3. **ฝึกวินัยการตรงต่อเวลา** ครูต้องดำเนินกิจกรรมการสอนและสื่อ ในการจูงใจให้ผู้เรียน ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การสอนที่ครูต้องการ และจบตามเวลาที่ครูกำหนด

1.5 กระบวนการของการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้แบบจิตตปัญญา

การจัดกิจกรรมแบบจิตตปัญญาเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติและเกิดการคิดโดย ใช้กิจกรรมเป็นฐานประกอบกับการทำงานร่วมมือกันเป็นกลุ่ม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสอนครูต้อง ใส่ใจต่อการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน เพื่อปรับกลยุทธ์การสอนของครูที่จะทำให้การจัดกิจกรรมบรรลุ จุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้เรียนสนุกและเรียนรู้ในเรื่องที่ครูสอนอย่างประทับใจ ประกอบด้วยกระบวนการ 6 ขั้นตอน คือ (ชนากานต์ บุญศรี, 2545)

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการของผู้เรียน

การศึกษาสภาพความต้องการของผู้เรียน เป็นงานขั้นตอนที่มีความสำคัญสำหรับการจัดการ เรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ครูจะต้องทราบว่าครูจะสอนชั้นไหน วิชาอะไร ลักษณะของผู้เรียนเป็น อย่างไร อ่อน เก่ง ขน ดื้อ หรือมีปัญหาที่ต้องให้ความสนใจพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้การออกแบบกิจกรรม เป็นไปอย่างสอดคล้องกับผู้เรียน นอกจากนี้ ครูต้องรู้สภาพท้องถิ่นของผู้เรียนเพื่อประมวล ประสบการณ์เข้ามาออกแบบกิจกรรม จากข้อมูลที่ได้ ครูสามารถบูรณาการกิจกรรมการสอนที่ ชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดมโนทัศน์ที่ต้องเรียน

การสอนให้เกิดมโนทัศน์เป็นการสร้างความสามารถทางปัญญาให้แก่ผู้เรียนฝึกผู้เรียนให้รู้จัก ประมวล การประมวลข้อมูลความจริงที่ได้รับจากประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัด ซึ่ง หลักการสอนสร้างมโนทัศน์ที่สำคัญนั้น ครูต้องให้ผู้เรียนคิดสะท้อนความคิด หาความสัมพันธ์ของ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วพัฒนาเป็นมโนทัศน์

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์การสอน

จุดประสงค์การสอนระดับอนุบาลแตกต่างจากการสอนในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตรงที่การจัดประสบการณ์และ มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง ให้เด็กพัฒนาจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและส่วนรวม รวมทั้งมีประสบการณ์ตรง ซึ่งเป้าหมายการศึกษานี้ผนวกกับแนวคิดทางจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก จุดประสงค์การเรียนรู้ของเด็กมี 3 ด้าน คือ

1. การส่งเสริมพัฒนาการตามวัยในการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตปัญญา
2. การส่งเสริมพัฒนาการจิตนิยมที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตสำนึกที่ดีการมีสุนทรียต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และตนเอง
3. การส่งเสริมพุทธิปัญญา ซึ่งหมายถึง การพัฒนาความรู้ ทักษะขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ ลักษณะนิสัย สังคม ภาษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

ขั้นที่ 4 ออกแบบกิจกรรมการสอน

ออกแบบกิจกรรมการสอนเป็นขั้นของการพัฒนากิจกรรมการสอนที่มุ่งคุณสมบัติสำคัญของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตปัญญา 5 ประการ คือ

- A (Active Learning) การปฏิบัติความคิดในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน
- B (Behaving Well) การแสดงออกระหว่างเรียน ทั้งเพื่อการแสดงผลงานและการมีส่วนร่วมกับกลุ่ม
- C (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือที่เกิดจากการเรียนในกลุ่มย่อยที่กำหนดในกิจกรรม
- D (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการค้นพบจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน
- P (Progress) การก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งสังเกตได้โดยครูและผู้เรียนเอง

ขั้นที่ 5 ดำเนินการสอน

การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตปัญญา มีขั้นตอนการสอนประกอบด้วยงานหลัก 5 ขั้นที่ครูต้องดำเนินการดังนี้

1. เตรียมความพร้อมก่อนสอนทุกครั้ง ครูต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่ครูเลือกสรรเพื่อนำเข้าสู่เรื่องที่เรียน ใช้เวลาประมาณ 3 -5 นาที เพื่อให้ผู้เรียนสงบจิตใจและพร้อมที่จะเรียน
2. บอกจุดประสงค์การสอน ใช้เวลา 1 นาที เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าเรียนอะไรบ้าง จะได้ติดตาม และสรุปผลได้ถูกเมื่อสิ้นสุดการเรียน
3. หากจุดสนใจ การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาบางครั้งเราไม่สามารถดำเนินการสอนได้เลยขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เรียน ความต้องการ ประสบการณ์
4. ดำเนินกิจกรรมการสอนตามแผน ขณะดำเนินกิจกรรมครูต้องประเมินตนเองตลอดเวลาว่ากิจกรรมนั้นกระตุ้นให้คิดหรือไม่ ผู้เรียนได้แสดงออกหรือไม่ เรียนรู้แบบร่วมมือหรือไม่รู้อะไรเพิ่มขึ้นด้วยการประเมินการสอนตลอดระยะเวลาการสอน
5. สรุปบทเรียน จุดประสงค์หลัก คือ มุ่งประเมินสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ มีหลายวิธี ทั้งที่เป็นการร่วมกันสรุป และการทดสอบ

ขั้นที่ 6 ประเมินภาพการสอน

การประเมินภาพการสอน เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด การประเมินภาพนี้ต้องทำทุกระยะของกระบวนการสอนเพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียน การปฏิบัติของครูและประสิทธิภาพของหลักสูตร

1.6 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา

การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาเป็นการจุดชนวนของการเรียนรู้ที่มีความสุขและประทับใจ ครูที่ใช้การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาต้องมีความตระหนักถึงเป้าหมายการสอน บทบาทของครู และผู้เรียนตลอดเวลาว่าต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไร รู้อย่างไรจึงสนุกและพบความรู้ได้ภายในเวลาที่กำหนด ครูที่สอนแบบจิตตปัญญาต้องมีคุณสมบัติดังนี้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545)

1. มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการตามวัย ครูต้องรู้พัฒนาการของเด็ก วุฒิภาวะของเด็กซึ่งการรู้ภูมิหลังจะช่วยให้ครูรู้ขอบเขตความลึกของเนื้อหา การเชื่อมต่อนี้หากับประสบการณ์เดิมที่จะนำมาสอนเพื่อพัฒนาพุทธิปัญญา ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนได้ถูกต้องกับความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. มีความเชื่อในปรัชญาการศึกษาพัฒนานิยม การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา มีความเชื่อว่าการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่ใช่การให้เด็กเรียนอย่างอิสระเสรี แต่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การลงมือปฏิบัติที่เป็นสุขและเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันมากครูต้องจัดประสบการณ์ที่จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนรู้ ประทับใจ สามารถนำความรู้ไปใช้ทำงานได้ อีกทั้งยังใส่ใจต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วย

3. มีความคิดสร้างสรรค์และสนุกที่จะสร้างกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนรู้อย่างฉลาดทั้งปัญญาและอารมณ์ พร้อมเสมอที่จะพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ พร้อมยอมรับคำติและแก้ไขทันที

4. มีความอดทนและไม่ท้อต่อการปรับกิจกรรมให้จูงใจผู้เรียนให้ไปสู่จุดประสงค์ของการสอนให้ได้

การจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียนของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ไม่เคร่งครัดกับรูปแบบการจัดที่นั่งเรียน ผู้เรียนสามารถนั่งเรียนได้ตามปกติ แต่ที่นั่งต้องเคลื่อนที่ได้คล่องตัวสำหรับการจัดกลุ่มหรือจัดกิจกรรมต่างๆ ห้องเรียนต้องมีพื้นที่กว้างพอสำหรับทำกิจกรรม ในห้องเรียนต้องมีอุปกรณ์ที่ช่วยให้ครูสามารถนำผลงานผู้เรียนแสดงได้อย่างน้อยต้องมีป้ายนิเทศหรือมีพื้นที่ผนังห้องปะติดผลงานของผู้เรียนได้

หลักการสอน

โครงสร้างกิจกรรมการสอนของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา เหมือนวิธีการสอนทั่วไปแต่จุดสำคัญอยู่ที่การจูงใจให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ ได้คิด ได้แสดงออก เรียนรู้แบบร่วมมือ และเห็นความก้าวหน้าของการเรียน ในการดำเนินการสอนแต่ละครั้ง ครูต้องให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด และผ่อนคลาย โดยใช้หลักการสอนที่สำคัญ คือ

1. ครูควรบอกจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีสอนทุกครั้งที่สอน
2. ครูควรสังเกตผู้เรียนและประเมินสภาพการเรียนการสอน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากบรรยากาศการเรียนการสอน เช่นผู้เรียนเบื่อหน่าย ขาดความสนใจ หรือแสดงพฤติกรรมรบกวนชั้นเรียน พร้อมใช้กิจกรรมรองหรือกิจกรรมเสริม เพื่อให้กิจกรรมการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจติดตามทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องด้วยความสุขและเรียนรู้
3. ครูควรให้ผู้เรียนเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียนถ้าทำงานกลุ่ม โดยครูจะต้องวิเคราะห์ผลงานและป้อนข้อมูลกลับให้ผู้เรียนเห็นข้อถูกข้อผิดและความรู้เพิ่มเติมโดยบรรยากาศการเรียนต้องมีความเป็นกันเอง มีความเป็นวิชาการที่ผ่อนคลาย หลีกเลี่ยงการพูดหรือการกระทำที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความขบข้องใจหรืออาย ครูต้องตระหนักในความแตกต่างของผู้เรียน ความเป็นคน ความมีศักดิ์ศรี พร้อมแสดงการยอมรับ ให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาให้ผู้เรียน พร้อมช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ทันทีที่ผู้เรียนต้องการคำแนะนำจากครู ครูต้องช่วยชี้แนะและเสริมข้อความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนค้นและรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด

4. ครูควรจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในสาระวิชา และกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ต้องทำให้ผู้เรียนเห็นว่า ครูใส่ใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเสมอ พร้อมชี้แนะสิ่งที่นำไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์

5. ครูควรใกล้ชิดกับผู้เรียน ติดตามการเรียนของผู้เรียน เข้าร่วมในการทำงานกลุ่มกับผู้เรียนด้วยการแจกอุปกรณ์ด้วยตนเอง ทำเป็นส่วนร่วมของกลุ่ม

6. ครูต้องเริ่มการสอนตรงเวลาและจบตรงเวลาที่ครูกำหนด ครูที่สอนแบบจิตตปัญญาต้องสามารถดำเนินกิจกรรมการสอนได้ครบตามหน่วยเวลาที่กำหนดในแผนการสอน

เป้าหมายการสอน

การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มุ่งให้ผู้เรียนให้ค้นพบความรู้ตามมโนทัศน์ที่ครูจัดเป็นหน่วยการสอน โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้ของPiaget และการเรียนรู้ด้วยการค้นพบของBruner โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์ จากกิจกรรมการสอนด้วยการลงมือปฏิบัติการและคิดด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ด้วยกิจกรรมการสอนที่สานประสบการณ์ที่เคยมีประกอบกับการได้ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นด้วยการเพิ่มพูนปัญญา สร้างเจตคติที่ดีและมีทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ผลของการสอนต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการเรียนจากกิจกรรมลงมือปฏิบัติและคิด ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจภายในมากกว่าการจูงใจภายนอกด้วยสิ่งของและรางวัล

ผลที่ได้จากวิธีสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา

1. เป็นการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้
2. ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง นำความเข้าใจที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน
3. เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในรูปของการระดมสมอง การนำเสนอผลงานได้ฝึกการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ การบันทึก การรับฟังผู้อื่น เรียนรู้ด้วยใจที่เปิดกว้าง
4. เกิดปฏิสัมพันธ์ในเชิงสร้างสรรค์ เช่นการรู้จักช่วยเหลือกัน ภายในกลุ่ม ภายในห้องเรียน
5. ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการทำงาน
6. ส่งเสริมให้เกิดการใฝ่รู้ แสวงหาความรู้
7. ผู้เรียนได้เห็นทักษะความสามารถของเพื่อนในวัยเดียวกัน ทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สร้างขึ้นอย่างทรงพลัง และเคารพในศักยภาพของผู้อื่นอย่างไร้อคติ
8. ผู้เรียนเกิดความภูมิใจจากการที่แบ่งปันความสามารถ ความถนัดเฉพาะตัวเองมาให้เพื่อนๆ ได้รู้

9. ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
10. ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้
11. ผู้เรียนมีสมาธิ จะทำให้เกิดปัญญา เกิดความสุข รักเพื่อนมนุษย์
12. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นและมีความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาเป็นการจุดชนวนของการเรียนรู้ที่มีความสุขและครูต้องมีความตระหนักถึงเป้าหมายการสอน บทบาทของครูและผู้เรียนตลอดเวลาว่าต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไรอย่างไรจึงสนุกและพบความรู้ได้ในเวลาที่กำหนด ครูที่สอนแบบจิตตปัญญาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาตามวัย ครูต้องรู้พัฒนาการของเด็ก วุฒิภาวะของเด็ก ซึ่งการรู้ภูมิหลังจะช่วยให้ครูขอบเขตความลึกของเนื้อหาการเชื่อมต่อเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์เดิมที่จะนำมาสอนเพิ่มพัฒนาพุทธิปัญญาทักษะและเจตคติของผู้เรียนได้ถูกต้องกับความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน และช่วยในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติให้แก่เด็ก

2. มีความเชื่อในปรัชญาการศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มีความเชื่อว่าการสอนเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่ให้เด็กเรียนอย่างอิสระแต่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การลงมือปฏิบัติที่เป็นความสุขและเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก ครูต้องจัดประสบการณ์ที่จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนรู้ประทับใจสามารถนำความรู้ไปใช้ทำงานได้ อีกทั้งยังใส่ใจต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วย

3. มีความคิดสร้างสรรค์และสนุกที่จะสร้างกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนรู้อย่างฉลาดทั้งปัญญาและอารมณ์ พร้อมเสมอที่จะพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้เป็นผู้สอนที่มีประสิทธิภาพพร้อมยอมรับคำติและแก้ไขในทันที

4. มีความอดทนและไม่ทอดทิ้งการปรับกิจกรรมให้จูงใจผู้เรียนได้ไปสู่จุดประสงค์ของการสอนให้ได้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาเป็นการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านปัญญา การค้นพบด้วยตนเอง ที่ส่งเสริมความงอกงามทางด้านพุทธิปัญญา โดยคำนึงถึงจิตใจและความแตกต่างของผู้เรียน จากกิจกรรมการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำทางด้านความคิด ผู้เรียนมีการแสดงออก เรียนรู้แบบร่วมมือ ค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง และเห็นความก้าวหน้าของตนเอง โดยการประเมินเป็นระยะทั้งกิจกรรมการสอนและผลจากการสอนสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในการเรียนและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2555) ได้ศึกษา กระบวนการนำแนวคิดจิตตปัญญามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและประสบการณ์เรียนรู้ของนิสิตวิชาการวัดผลและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษากระบวนการนำแนวคิดจิตตปัญญาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวัดผลและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย สำหรับนิสิตระดับปริญญาโทและ 2) ศึกษาประสบการณ์การเรียนรู้ของนิสิตในด้านการตระหนักรู้ต่อตนเองผู้อื่น และวิชาชีพบริบทของการวิจัยเป็นชั้นเรียนรายวิชาการวัดผลและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ที่เปิดสอนในภาคการศึกษา ปลายปีการศึกษา 2551 สำหรับนิสิตปริญญาโท ภาคนอกเวลาราชการ จำนวน 32 คน เก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การดึงข้อมูลจากบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ของนิสิต และการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการจัดระบบข้อมูลตามวิธีการ แบบอุปนัย กระบวนการนำแนวคิดจิตตปัญญาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวัดผล และประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการ ประกอบด้วย การเตรียมชีวิตและการเตรียมวิชา 2) การจัดการเรียนการสอนเป็นการดำเนินการภายใต้บรรยากาศ ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์และ 3) การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมองค์ความรู้ทั้ง 3 ภาค คือ ภาคจิตวิญญาณ ภาควิชาชีพครู ปฐมวัย และภาควิชาการประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดขึ้นสามารถสรุปเป็นประเด็นการตระหนักรู้ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อวิชาชีพ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้ต่อตนเอง ได้แก่ การเข้าใจตนเอง การรู้เท่าทันตนเอง การปล่อย วางไม่ตัดสิน การเปิดใจกว้าง การเห็นคุณค่าในตนเอง การพัฒนาตนเองการสังเกตที่ละเอียด ลออ การมองโลกในแง่ดีและมีความสุข การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 2) การตระหนักรู้ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น การมองเห็นสรรพสิ่งตามความเป็นจริง การเห็นอกเห็นใจและเห็นคุณค่าของผู้อื่น 3) การตระหนักรู้ต่อวิชาชีพ การมองเด็กตามความเป็นจริง การสอนที่สอดคล้องกับ ธรรมชาติของเด็ก การเท่าทันตัวเองของครู การพัฒนาตนเองของครู การเป็นครูที่ใส่ใจเด็ก การเห็นคุณค่าของงานครู

วิไล พิพัฒน์มงคลพร (2556) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญา (Contemplative Education) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับประถมศึกษา โดยใช้การศึกษาชั้นเรียนและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญา และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องคำคล้องจอง ให้นักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีคะแนน ผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2554 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้มี 5 แบบคือแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดจิตตปัญญา แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดจิตตปัญญา แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดจิตตปัญญา แบบสัมภาษณ์อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการศึกษาชั้นเรียน และแบบทดสอบภาษาไทยเรื่องคำคล้องจอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยการหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับประถม โดยใช้การศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นการประชุมร่วมมือการวางแผนการจัดการเรียนรู้ (PLAN) ของคณาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทุก วันพุธเวลา 16.00 – 18.30 น.ตลอดภาคการศึกษา เริ่มจากการร่วมมือการวางแผนการจัดการเรียนรู้ (PLAN) ในด้านการเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน การวัด-ประเมินผล ตลอดจนการจัด สภาพแวดล้อมให้เหมาะสม นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ในทุกชั่วโมง กระบวนการศึกษาชั้นเรียนในชั้นการ สังเกตการสอน (DO) อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆมาร่วมสังเกตกระบวนการคิดของนักเรียน การสะท้อนผลการเรียนร่วมกัน (SEE) โดยที่ประชุมคณาจารย์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้รับชมวิดีโอทัศนภาพ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และอาจารย์ที่สังเกตการสอนร่วมสะท้อนผลการเรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้ ร่วมกันในหมู่คณาจารย์อย่างแท้จริง และการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดจิตตปัญญา (Contemplative Education) ขั้นตอนที่ 1 ฟังแล้วคิด มีกิจกรรมฟังให้ดี คิดให้ดัง ฝึกนักเรียนให้ฟังและ สะท้อนความคิด นักเรียนมีโอกาสพูดแสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 100 และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 6.08 ขั้นตอนที่ 2 ชั้นตระหนักและสร้างจิตสำนึก เป็นกิจกรรมให้เกิดจิตสำนึกเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน นักเรียนเรียนรู้ ร่วมกันผ่านกระบวนการและกิจกรรมหลากหลายที่กระตุ้นให้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม และมีเป้าหมายเพื่อปู พื้นฐานให้ลึกซึ้งและให้เกิดสำนึกในสิ่งที่เรียน รวมถึงการทบทวนความรู้ด้วยตนเอง และการจดบันทึกความ คิดเห็นสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ในท้ายของแต่ละ

แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นทำให้รู้จัก คำคล้องจองและได้ฝึกอ่านคำคล้องจอง มีความถี่รวมสูงสุดเท่ากับ 47 คิดเป็นลำดับที่ 1 นักเรียนรู้ว่าคำคล้องจองมีที่พยางค์บ้าง มีความถี่รองลงมาเท่ากับ 44 คิดเป็นลำดับที่ 2 และนักเรียนรู้ว่าคำคล้องจองเป็นคำที่มี ความไพเราะ มีความถี่เท่ากับ 37 ตามลำดับ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง คำคล้องจอง พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 9.41 คิดเป็นร้อยละ 94.10 สูงกว่าผลการทดสอบก่อนได้รับการเรียนการสอน และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ 37 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ปิยะรัตน์ อินทสุข (2557) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกิ่งเพชร สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างความพร้อม ขั้นที่ 2 ขั้นน้อมรับการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ขั้นสะท้อนความคิด ขั้นที่ 4 ขั้นทบทวนความรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ 5 ขั้นพัฒนาและนำไปประยุกต์ใช้ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับ จากการเรียนรู้ตามรูปแบบ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางปัญญาจากการลงมือกระทำและคิดด้วยตนเอง จากมโนทัศน์ที่ครูกำหนดในหน่วยการสอน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนจากสิ่งใหม่ๆ และมีความสุขในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

2.1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีการกำหนดกรอบและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นแนวทางเดียวกันทั่วประเทศให้มีลักษณะดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545)

1. กำหนดสาระที่เป็นองค์ประกอบความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (Strand) ซึ่งเป็นแก่นความรู้ทางภาษาที่ผู้สอนต้องนำไปขยายรายละเอียดและจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นประกอบด้วยการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม

2. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละสาระเพื่อระบุสิ่งที่เรียนจะต้องเรียนและสมรรถฐานที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อันเป็นคุณภาพของผู้เรียนที่ผู้สอนจะยึดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้

3. กำหนดหลักสูตรเป็นช่วงชั้นทั้งมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้นคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่องผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทุกช่วงชั้นมิใช่เฉพาะช่วงชั้นที่จะสอนเท่านั้น เพื่อเห็นภาพการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. กำหนดเวลาเรียนตามความเหมาะสมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายปี ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายภาคและเป็นหน่วยกิต

ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเวลาเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 50 (เวลาเรียนตลอดปี 800 - 1,000 ชั่วโมง) เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้และวางทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่าน เขียนและการคิดคำนวณ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ให้จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 40 (เวลาเรียนตลอดปี 800 - 1,000 ชั่วโมง) ทั้งนี้ยังให้ความสำคัญต่อภาษาไทยและให้ความสำคัญต่อวิทยาศาสตร์มากขึ้น ภาษาไทยยังต้องฝึกฝนทบทวนอยู่เป็นประจำเพื่อเป็นพื้นฐานในระดับสูง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปีกำหนดเวลาเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กลุ่มภาษาไทยคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ยังคงมีความสำคัญควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่นสำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาคคติน้ำหนักของรายวิชาที่ 1 เรียนเป็นหน่วยกิตใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิตการจัดเวลา และสาระการเรียนรู้เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขาจึงให้มีการเลือกเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดให้มีสาระวิชาเพิ่มเติมใหม่เป็นรายวิชาที่น่าสนใจหรือมีความยากในระดับสูงขึ้นไปจัดเป็นรายวิชาสั้นๆหรือรายวิชาเดี่ยวหรือรวมกันในลักษณะบูรณาการเป็นวิชาเลือกเฉพาะทาง

2.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และ เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และ ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า ภาษาไทยเป็นภาษาที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติและเป็นวัฒนธรรม อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นมรดกทางภาษาควรแก่การอนุรักษ์และควรค่าแก่การเรียนรู้ให้เคียงคู่กับชาติไทยสืบไป ซึ่งปรากฏใน 5 สาระและ 5 มาตรฐานการเรียนรู้

2.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ภาษาไทยมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้และใช้ภาษาถูกต้อง นอกจากนั้น วรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนบทร้องเล่นของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งมีคุณค่าต่อการเรียน ภาษาไทย จึงต้องเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีเรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษาในบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง ความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (กรมวิชาการ, 2545)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	<ol style="list-style-type: none"> อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และ บทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 	<ol style="list-style-type: none"> การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย บทร้อยกรอง เช่น <ul style="list-style-type: none"> กลอนสุภาพ กลอนสักวา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ol style="list-style-type: none"> เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่องสั้น บทสนทนา นิทานชาดก วรรณคดีในบทเรียน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ บทความ สารคดี บันเทิงคดี เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยคและข้อความที่ต้องใช้ บริบทช่วยพิจารณาความหมาย งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าว ใจเชิงสร้างสรรค์ การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่างๆ จากการอ่าน</p> <p>5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท</p> <p>6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ</p> <p>7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น</p> <p>8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต</p> <p>9. มีมารยาทในการอ่าน</p>	<p>4. การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น</p> <p>4.1 หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย</p> <p>4.2 หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน</p>

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย 3. เขียนบรรยายประสบการณ์ โดยระบุสาระ สำคัญและรายละเอียดสนับสนุน 4. เขียนเรียงความ 5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตาม รูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย 2. การเขียนสื่อสาร เช่น <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การเขียนแนะนำตนเอง 2.2 การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญๆ 2.3 การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3. การบรรยายประสบการณ์ 4. การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา 5. การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัยสุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนา เรื่องเล่าประสบการณ์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>6. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระ จากสื่อที่ได้รับ</p> <p>7. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมาย กิจธุระ</p> <p>8. เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้าและโครงการ</p> <p>9. มีมารยาทในการเขียน</p>	<p>6. การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจาก สื่อต่างๆ</p> <p>6.1 บทความ</p> <p>6.2 หนังสืออ่านนอกเวลา</p> <p>6.3 ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน</p> <p>6.4 เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ</p> <p>7. การเขียนจดหมายส่วนตัว</p> <p>7.1 จดหมายขอความช่วยเหลือ</p> <p>7.2 จดหมายแนะนำ</p> <p>8. การเขียนจดหมายกิจธุระ</p> <p>8.1 จดหมายสอบถามข้อมูล</p> <p>9. การเขียนรายงาน</p> <p>9.1 การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า</p> <p>9.2 การเขียนรายงานโครงการ</p> <p>10.มารยาทในการเขียน</p>

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และ ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. พุดสรุปใจความสำคัญของ เรื่องที่ฟังและดู 2. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟัง และดู 3. พุดแสดงความคิดเห็นอย่าง สร้างสรรค์ เกี่ยวกับเรื่องที่ ฟังและดู 4. ประเมินความน่าเชื่อถือ ของสื่อ ที่มีเนื้อหา โน้มน้าวใจ 5. พุดรายงานเรื่องหรือ ประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้า จากการฟัง การดูและ การสนทนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพุดสรุปความ พุดแสดง ความรู้ ความคิด อย่าง สร้างสรรค์ จากเรื่องที่ฟัง และดู 2. การพุดประเมินความ น่าเชื่อถือของสื่อที่มี เนื้อหา โน้มน้าว 3. การพุดรายงานการศึกษา ค้นคว้าจากแหล่ง เรียนรู้ ต่างๆ ในชุมชน และ ท้องถิ่นของตน 4. มารยาทในการฟัง การดู และการพุด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย 2. สร้างคำในภาษาไทย 3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค 4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและ ภาษาเขียน 5. แต่งบทร้อยกรอง 6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและ สุภาษิต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เสียงในภาษาไทย 2. การสร้างคำ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 คำประสม คำฐ้ำ คำซ้อน 2.2 คำพ้อง 3. ชนิดและหน้าที่ของคำ 4. ภาษาพูด 5. ภาษาเขียน 6. กาพย์ยานี 7. สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน 2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ 3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน 4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อ ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง 5. ท่องจำบทอาขยานตามที่ กำหนดและบท ร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ศาสนา 1.2 ประเพณี 1.3 พิธีกรรม 1.4 สุภาษิตคำสอน 1.5 เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ 1.6 บันเทิงคดี 1.7 บันทึกการเดินทาง 1.8 วรรณกรรมท้องถิ่น 2. การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดี และวรรณกรรม 3. บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า <ol style="list-style-type: none"> 3.1 บทอาขยานตามที่กำหนด 3.2 บทร้อยกรองตามความสนใจ

สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีทั้งหมด 5 สาระดังนี้ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม มีตัวชี้วัดรวม 35 ตัวชี้วัด ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนครบทั้งห้าสาระและสอบผ่านตัวชี้วัดทั้งหมด ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้การศึกษาเรื่องชนิดของคำในภาษาไทยซึ่งเกี่ยวข้องกับ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตราฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลัง ของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ ของชาติ

2.4 ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิด ความต้องการและความรู้สึก คำในภาษาไทยย่อมประกอบด้วยเสียง รูปพยางค์ขณะสระวรรณยุกต์และความหมาย ส่วนประโยคเป็นการเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษา และประโยคหลายประโยคเรียงกันเป็นข้อความ นอกจากนี้คำในภาษาไทยยังมีเสียงหนักเบา มีระดับ ของภาษา ซึ่งต้องใช้ให้เหมาะแก่กาลเทศะและบุคคล ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาตาม สภาพวัฒนธรรมของกลุ่มคน ตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจการใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้อง ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียนการพูดการฟังและการดูสื่อต่าง ๆ รวมทั้ง ต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพและใช้อย่างคล่องแคล่วมี วิจารณ์ญาณและมีคุณธรรม (กรมวิชาการ, 2545)

ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดหมายความว่า ในการพูดการใช้ภาษาไทยจะมีคำเป็นหน่วย ภาษาที่แทนความหมาย เมื่อต้องการจะสื่อความหมายใดก็นำคำที่มีความหมายนั้น มาเรียงต่อกัน เพื่อแทนความคิดหรือเรื่องราวที่ต้องการสื่อออกไปโดยคำนั้นๆไม่ต้องเปลี่ยนแปลงรูปหรือ ผันแปร เพื่อให้สอดคล้องกับคำอื่นในลักษณะของความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ในภาษาไทยคำมีความสัมพันธ์ กันด้วยตำแหน่งและความหมายเช่นเป็นผู้กระทำ เป็นผู้รับการกระทำเป็นอาการที่กระทำเป็นต้น ตำแหน่งและความหมายของคำสัมพันธ์กับหน้าที่ของคำนั้น ด้วยหน้าที่ของคำในลีในประโยคหรือใน ข้อความจะเป็นไปตามตำแหน่งและความหมายที่ปรากฏ เช่น เป็นประธานเป็นภาคแสดงเป็นกรรม เป็นส่วนขยายหรือเป็นส่วนเสริมอื่นๆ เมื่อจะสื่อภาษาออกเป็นคำพูดภาษาไทยมีเสียงพยางค์ขณะสระ และวรรณยุกต์เป็นหน่วยภาษาซึ่งจะประกอบกันตามกฎของระบบเสียงภาษาไทย เป็นคำและกลุ่มคำ การออกเสียงคำและกลุ่มคำต้องเป็นตามลักษณะของเสียง การประสมเสียงและการลงเสียงหนักเบา ของพยางค์ซึ่งมีความหมายในภาษาไทย (กรมวิชาการ, 2545)

2.5 วัตถุประสงค์การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ในการสอนวิชาต่างๆ ควรมุ่งให้เยาวชนมีคุณลักษณะที่พึงปรารถนา สำหรับในการสอนภาษาไทยนั้น เยาวชนที่เรียนรู้ภาษาไทยแล้วควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือ ใช้ภาษาได้คล่องไม่ต้องท่องจำนำไปใช้ได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์ใจกว้างเป็นประชาธิปไตยภูมิใจในวัฒนธรรมเป็นผู้นำในทุกโอกาสสามารถคิดวิเคราะห์วิจารณ์สืบสานมรดกไทยมีทักษะในการสื่อสารการทำงานเป็นนิสัยและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคม (กรมวิชาการ, 2539)

สำหรับวัตถุประสงค์ทางการสอนภาษาไทยเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545)

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
2. สามารถอ่านเขียนฟังดูและพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ
4. มีนิสัยรักการอ่านการเขียนการแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานอาชีพ
5. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทยภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
6. สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีความเป็นชาติไทย
8. มีคุณธรรมจริยธรรมมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

การวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนแล้วนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) นักเรียนควรรู้เรื่องที่เรียนโดยจำชื่อบุคคลสถานที่และเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องได้
2. ความเข้าใจ (Understanding) เมื่อเรียนจบแล้วควรเล่าเรื่องย่อได้ถูกต้องบอกแนวคิดของเรื่องและเรียงลำดับเรื่องราวได้ถูกต้อง
3. การนำไปใช้ (Application) ผู้เรียนสามารถนำเรื่องราวเหตุการณ์หรือข้อเสนอแนะที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
4. การคิด (Thinking) เมื่อเรียนแล้วสามารถคิดวิเคราะห์เหตุการณ์การปฏิบัติตนของตัวละครการคิดในที่นี้เป็นการคิดอย่างมีเหตุผลคิดวิจารณ์ญาณและสร้างสรรค์สร้างจินตภาพที่ดีงามให้เกิดขึ้นกับตนเอง

5. ทักษะทั่วไป (General skills) เป็นความชำนาญในด้านทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียน เช่น การค้นหาหนังสือที่ต้องการ การใช้วิธีอ่านเฉพาะอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการลักษณะท่าทางในการอ่าน เป็นต้น

6. เจตคติ (Attitude) เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นทั้งก่อนเรียนขณะเรียนและภายหลังจากเรียนความรู้สึกนี้จะมีต่อผู้สอน วิธีการสอนสื่อรวมทั้งการประเมินผล

7. ความสนใจ (Interest) เป็นความรู้สึกที่แสดงออกให้เห็นทางสีหน้าท่าทาง และแววตาเช่นนั้น การแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล ความกระตือรือร้นในการเรียน รวมทั้งการค้นคว้าหาความรู้ด้วยการศึกษาเพิ่มเติม

8. ความซาบซึ้ง (Appreciation) เป็นความประทับใจจนทำให้เกิดจินตภาพสร้างสรรค์ในเรื่องที่เรียน เช่น วรรณคดี วัฒนธรรมค่าประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรอง

2.6 ความสำคัญของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและสร้างเสริมบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจน ในใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณี ชีวิตทัศน์โลกทัศน์และสุนทรียภาพ โดยบันทึกเป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่าภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์สืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ, 2545)

ภาษาไทยมีวิวัฒนาการต่อเนื่องมานับพันปีและมีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของชาติ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทย (ลายสือไทย) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๗๒๖ และอักษรไทยได้เปลี่ยนแปลงมาตามลำดับ ตกทอดมาเป็นอักษรไทยที่ได้ใช้อยู่ในปัจจุบัน ทำให้คนไทยมีอักษรของชาติไทยใช้ในการติดต่อ การบันทึกเรื่องราวการเรียนรู้ การดำเนินชีวิตในสังคม ฯลฯ ภาษาไทยจึงมีความสำคัญจำเป็นที่คนไทยทุกคนจะต้องศึกษาและฝึกฝนจนเกิดทักษะเพื่อใช้ติดต่อระหว่างคนไทยหรือชนชาติอื่นที่รู้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งความสำคัญของภาษาไทยนั้นสามารถประมวลได้ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545)

1. เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเมื่อเรามีความคิดมีอารมณ์ความรู้สึก ความต้องการ ฯลฯ และต้องการถ่ายทอดความคิดความรู้สึก และความต้องการนั้นเราจะใช้ภาษาสื่อ

ความหมายไปสู่ผู้อื่นด้วยการพูดและการเขียน รวมทั้งใช้ภาษาทำความเข้าใจเรื่องราวความคิด ความรู้สึกความต้องการ ฯลฯ ของผู้อื่นด้วยการอ่านการฟังและการดู

2. เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ความรู้และประสบการณ์อันมีคุณค่าของบรรพบุรุษได้ มีการใช้ภาษาบันทึกและบอกเล่าสืบต่อๆ กันมาผ่านยุคสมัยมารุ่นแล้วรุ่นเล่า คนรุ่นหลังจะใช้ภาษา เป็นเครื่องมือศึกษาแสวงหาความรู้ ประสบการณ์และสิ่งที่เป็นประโยชน์นั้นมาใช้พัฒนาคนและสังคม ต่อไป

3. เป็นเครื่องมือเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมที่มีสันติ สุขนั้น สมาชิกในสังคมจะต้องมีความเข้าใจอันดีต่อกันมีความร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อพัฒนาสังคม ให้มีความก้าวหน้าตามเป้าหมายร่วมกัน

4. เป็นเครื่องมือสร้างเอกภาพของชาติ สังคมจะเป็นปึกแผ่นมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองก็ เพราะที่คนในสังคมมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความรู้สึกผูกพันเป็นพวกพ้องกันเพราะ คนไทยมีภาษาไทยที่เป็นภาษากลางหรือภาษามาตรฐานใช้ร่วมกันภาษาไทยยังแสดงให้เห็นถึงชาติ ไทย มีอารยธรรมและความรุ่งเรืองเป็นภาษาประจำชาติที่ใช้สื่อสารกันทำให้เกิดความสัมพันธ์ต่อกัน และเกิดความผูกพันเป็นชาติเดียวกันภาษาไทยทำให้เกิดความเป็นเอกภาพของชาติเป็นพลังสำคัญทำให้คนไทยเกิดความปรองดองและร่วมมือที่จะพัฒนาชาติไทยให้เจริญก้าวหน้ามั่นคงต่อไป

5. เป็นเครื่องมือช่วยจรรโลงใจ โดยธรรมชาติมนุษย์ทุกเพศทุกวัยต้องการได้รับความ จรรโลงในชีวิตอยู่เด็กเล็กๆ ต้องการฟังเสียงเท่กล่อมเมื่อโตขึ้นฟังเสียงเพลงทั้งบทร้องและทำนองย่อม ทำให้เกิดความสำราญใจ

ดังนั้นภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นปึกแผ่นของ สังคมไทยคนไทยจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยต้องทำความเข้าใจและศึกษา หลักเกณฑ์ทางภาษาและฝึกฝนให้มีทักษะฟังพูดอ่านและเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารการเรียนรู้ การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างความเป็นเอกภาพ ของชาติและความจรรโลงใจเพื่อเกิดประโยชน์แก่ตนเองชุมชนสังคมและประเทศชาติ

2.7 การจัดการกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

การจัดการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องสอดคล้องกับการจัดการ เรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 โดยกำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการ เรียนการสอนจะต้องส่งเสริมสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพให้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและควรคำนึงถึงความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2545)

1. การเรียนรู้ที่มีความสุข เป็นการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่เป็นอิสระ แต่มีระเบียบวินัยในตนเองยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เกิดความภาคภูมิใจในผลงานอันเกิดจากจากผลสำเร็จในการเรียนรู้ของตนและผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ

2. การเรียนรู้แบบองค์รวมเป็นการเรียนรู้จากการบูรณาการสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้เข้าด้วยกันสาระการเรียนรู้จะเรียนจากเรื่องใกล้ตัวที่อยู่อาศัยท้องถิ่นของตน สังคมประเทศชาติ สิ่งแวดล้อมเรื่องของสังคมโลกการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในสังคมโลก

3. การเรียนรู้จะต้องปรับวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนต้องมีรูปแบบในการเรียนรู้ (Learning Style) ของตนมีอิสระในการเรียนรู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีวินัยในตนเองหากการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญขาดระเบียบวินัยขาดความเข้มแข็งด้านจริยธรรมขาดความรับผิดชอบ ขาดความอดทนและความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จและขาดวินัยในการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนย่อมล้มเหลวตั้งนั้นควรจำเป็นต้องปลูกฝังและสร้างวินัยในตนเองควบคู่ไปกับการเรียนรู้

4. การเรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้โดยการประมวลข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ต่างๆ มาวิเคราะห์เป็นความรู้ใหม่วิธีการใหม่เพื่อนำความรู้และวิธีการไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน ผู้เรียนจะแสวงหาข้อมูลจากการอ่านการสัมภาษณ์ การดูสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์การฟังแล้วจดบันทึกข้อมูลนำมาวิเคราะห์ คิดอย่างรอบคอบและนำความรู้ไปปฏิบัติจริง

5. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นเป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกันด้วยการนำข้อมูลมาศึกษาทำความเข้าใจร่วมกันคิดวิเคราะห์ตีความแปลความสังเคราะห์ข้อมูลและประสบการณ์สรุปเป็นข้อความรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรม การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกัน

6. การเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนและมีส่วนร่วมในผลงานเป็นการให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเช่นการจัดนิทรรศการ การเขียนความรู้เป็นบทความการจัดอภิปรายความรู้ เป็นต้น

7. การเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ลีลาการเรียนรู้และความถนัดในการเรียนของตนเองผู้เรียนจะรู้กระบวนการเรียนรู้จากการที่ผู้สอนเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้ศึกษาความรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เกิดการศึกษาวิเคราะห์และสรุปผลการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์การเรียนรู้ต่อไป

8. การเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเช่นทักษะการสื่อสารทักษะการแสวงหาความรู้ทักษะการปฏิบัติงานทักษะการวิเคราะห์ทักษะการสังเคราะห์ทักษะการจัดการทักษะการดำเนินชีวิตและการมีมนุษยสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพกิจกรรมการเรียนการสอนมีอยู่มากมายเราสามารถจัดได้ทุกระยะของการเรียนการสอนตั้งแต่นำเข้าสู่วิทยาเขต ชั้นสอนชั้นสรุปและชั้นประเมินผลครูเป็นผู้เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียนโดยยึดหลักดังนี้ (สนิทสัตโยภาส, 2532)

1. เลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของบทเรียน
2. เลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอนว่ามีลักษณะใดเหมาะสมกับกิจกรรมใดเช่นเป็นข้อคิดก็ควรใช้กิจกรรมอภิปรายหรือการสร้างสถานการณ์สมมติ เป็นต้น
3. เลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียนเช่นความยากง่ายระดับความรู้
4. เลือกโดยพิจารณาความสามารถของผู้สอนด้วยเช่นครูที่ร้องเพลงไม่เก่งก็อาจใช้เครื่องบันทึกเสียงแทนหรือเชิญวิทยากรก็ได้ เป็นต้น
5. เลือกโดยพิจารณาสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนเช่นถ้าห้องเรียนแคบการจัดให้เล่นเกมแข่งขันก็อาจจะเกิดเสียงดังไปรบกวนห้องเรียนอื่นและการเคลื่อนไหวก็ไม่สะดวกครูอาจใช้กิจกรรมอื่นแทนหรือพานักเรียนไปใช้บริเวณสนามหญ้าแทนก็ได้
6. เลือกกิจกรรมที่ทำให้ความสนุกสนานปฏิบัติงานไม่ซับซ้อนและยืดหยุ่นได้
7. เลือกกิจกรรมที่ให้แนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทุกคนมีส่วนร่วม

ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยรวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนบทบาทของผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นผู้สนับสนุนเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนโดยดำเนินการดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545)

1. เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนต้องเลือกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนเช่นกิจกรรมการเรียนรู้แบบทดลองแบบโครงงานแบบศูนย์การเรียนแบบสืบสวนสอบสวนแบบอภิปรายแบบสำรวจแบบร่วมมือ เป็นต้น
2. คิดค้นเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาความสนใจและวัยของผู้เรียนความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นเวลาสถานที่วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

3. จัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข

2.8 การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

การวัดและประเมินผลเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนโดยเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้สอนระดับและทุกประเภทการศึกษาที่ต้องดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกคนเพื่อตรวจสอบความสามารถในการเรียนรู้และขณะเดียวกันก็เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพในการสอนของครูด้วยในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนนั้นนอกจากผู้สอนต้องดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของแต่ละสถาบันแล้วยังต้องคำนึงถึงความถูกต้องความเป็นธรรมและดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้การวัดและการประเมินผลสามารถสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนได้ตรงความเป็นจริงมากที่สุดและมีโอกาสผิดพลาดน้อยที่สุด (ไพศาลหวังพานิช, 2545)

การบูรณาการหรือการประสมประสานการวัดและประเมินผลกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมากส่งการวัดผลและประเมินการเรียนรู้ด้านภาษาเป็นงานยากซึ่งต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องแท้จริงเกี่ยวกับการทำงานของภาษาและการพัฒนาทางภาษาดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษาจำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษาเพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงานดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545)

1. ทักษะทางภาษาฟังพูดอ่านเขียนมีความสำคัญเท่าๆกันและทักษะเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกันและความก้าวหน้าของทักษะหนึ่งจะมีผลต่อพัฒนาการทักษะอื่นๆ
2. ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาเช่นเดียวกับทักษะการคิด ทักษะทางสังคมเมื่อผู้เรียนมีโอกาสให้ภาษาตามความต้องการที่แท้จริงของตนเองและในสถานการณ์จริงทั้งในบริบททางวิชาการในห้องเรียนและชุมชนกว้างออกไป
3. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกฝนมิใช่การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาอย่างเดียวการเรียนการได้ภาษาที่ประกอบด้วยไวยากรณ์การสะกดคำและเครื่องหมายต่างๆจะค่อยๆเพิ่มขึ้นเมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาของตน
4. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนการพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกันแต่จะต่างกันในเรื่องจังหวะก้าวและวิธีการเรียนรู้
5. ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดหลักสูตรที่ให้ความสำคัญให้ความเคารพและเห็นคุณค่าของเชื้อชาติวัฒนธรรมภูมิหลังทางภาษาและความหลากหลายของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความระลึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้

ดังนั้นหากมุ่งพัฒนาการเรียนของผู้เรียนการวัดและการประเมินผลผู้เรียนทั้งระหว่าง การเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอนเพื่อตัดสินใจผลการเรียนการสอนจะต้องกำหนดภาวะ งานให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการเรียนผู้สอนจะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติการเรียนจริงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

3.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจมีนักวิชาการให้ความหมายไว้แตกต่างกันดังนี้

คณิต ดวงหส์ดี (2537) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นความรู้สึกชอบ หรือพอใจของบุคคล ที่มีต่อการทำงานและองค์ประกอบหรือสิ่งจูงใจอื่น ๆ ถ้างานที่ทำหรือองค์ประกอบเหล่านั้น ตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ บุคคลนั้นจะเกิดความพึงพอใจในงานขึ้น จะอุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ รวมทั้งสติปัญญาให้แก่งานของตนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

จเรรัชต์และคณะ (2546) กล่าวว่าไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึงท่าทีความรู้สึกหรือทัศนคติ ในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ปฏิบัติร่วมปฏิบัติ หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติโดยผลตอบแทนที่ ได้รับรวมทั้ง สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจจาก ความหมายของความพึง พอใจดังกล่าวพอสรุปความได้ว่าความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่ง ที่เป็น นามธรรมเป็นความรู้สึกส่วนตัวทั้ง ทางด้านบวกและลบขึ้นอยู่กับได้รับการตอบสนองเป็นสิ่งที่ กำหนดพฤติกรรม ในการแสดงออกของบุคคลที่มี ผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ชรีณี เดชจินดา (2535) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก นึก คิดหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อ ความต้องการ ของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะ ลดลงและไม่เกิดขึ้นหาก ความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

ประนัตดา จ่างแก้ว (2537) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลนั้น ได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหาก ความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

บุญสิริ สุวรรณเพ็ชร (2538)กล่าวว่า หมายถึง สภาวะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการบรรลุถึง เป้าหมาย

สุภาพร ภัคชนกุล (2539) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้าน บวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการต่อบุคคล นั้นได้

สง่า ภูณรงค์ (2540) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุขหรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งที่ขาดหายไป หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใดๆ นั้น

ธารินี วิทยานิจวรรตน์ (2542) ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกของบุคคลต่อ สิ่งเร้าต่างๆที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับและอาจมีความรู้สึกหรือทัศนคติในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้

ศุภสิริ โสมาเกตู (2544) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ โดยสรุปได้ว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้ จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนการสอน

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

กานดา จันทร์แย้ม (2546) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจโดยสรุปว่าความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก

คเชนพงษ์ สุมาลัยโรจน์ (2550) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบเห็นด้วย ประทับใจ ภูมิใจยินดีในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจความเข้าใจอันดีต่อกัน ความสามัคคีในหมู่คณะและเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกชอบ พอใจ หรือเจตคติในด้านบวกของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองทางประสาทสัมผัสทั้งห้าของสิ่งรอบข้าง ทั้งในด้านวัตถุและจิตใจทำให้มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดความรู้สึกชอบยินดีเต็มใจ พอใจ หรือ มีเจตคติที่ดี ในที่นี้ หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ซึ่งสามารถประเมินได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้วิจัย

3.2 ลักษณะของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการบริการมีความสำคัญต่อการ ดำเนินงานบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งลักษณะทั่วไปมีดังนี้ (มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมราชา, 2535)

3.2.1 ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การตอบสนอง ความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่น และสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์ การเรียนรู้ สิ่งที่จะได้รับตอบแทนแตกต่างกันไป ใน สถานการณ์การบริการก็เป็น

เช่นเดียวกัน บุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการ บริการ ไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการ หรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่างๆ หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดย สามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

3.2.2 ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์บริการ

3.3 ความสำคัญของความพึงพอใจ

สาโรช ไสยสมบัติ (2534 : 15) กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยให้งานประสบ ผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จก้าวหน้าของงานบริการก็คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดจากความสำเร็จดังกล่าว สรุปได้ว่า หากบุคคลมีความพึงพอใจย่อมส่งผลต่อความสำเร็จก้าวหน้าของหน่วยงาน ตลอดจนทำให้เกิดความศรัทธาในหน่วยงานต่อไป

3.4 วิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้นั้นจุดที่น้าสนใจจุดหนึ่งคือการสร้างความพึงพอใจในการเรียนให้แก่ักเรียนทุกคนซึ่งในเรื่องนี้ได้มีนักศึกษได้ให้แนวคิดไว้หลายท่านดังนี้

สุณีย์ อีรดากร (2526) กล่าวว่า นักจิตวิทยาแบ่งการจูงใจเกี่ยวกับการศึกษาเป็น 2 ประเภทคือ

1) แรงจูงใจภายใน(Intrinsic Motivation) ได้แก่การจูงใจที่เกิดจากความรูสึกภายในของผู้เรียนเช่นความต้องการความสนใจและทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกระตือรือร้นอยากรู้ อยากเห็นอยากเรียนเต็มใจและตั้งใจเรียนเพราะต้องการความรู้มีใช้เรียนเพราะหวังผลอย่างอื่น

2) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ได้แก่การจูงใจที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกมาชักจูงหรือกระตุ้นให้เกิดการจูงใจภายในขึ้นเป็นต้นว่าวิธีสอนบุคลิกภาพของผู้สอนและเทคนิคที่ครูใช้ในการสอนจะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียนการกระทำที่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกไม่ได้เป็นการกระทำเพื่อความสำเร็จในสิ่งนั้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการกระทำเพื่อสิ่งจูงใจอย่างอื่นเช่นการเรียนที่หวังคะแนนนอกเหนือไปจากการได้รับความรู้

กิติมา ปรีดีติลล (2529) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการขั้น

พื้นฐานของเขาได้และยังได้กล่าวถึง แนวคิดที่เกี่ยวกับพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของ มาสโลว์ว่า หากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ความพึงพอใจของบุคคลที่ทำงานมีความคล้ายคลึงกับความพึงพอใจของนักเรียนในการศึกษาเล่าเรียนบุคคลที่ทำงานอย่างเต็มใจเต็มความสามารถและมีความสุขก็เพราะว่า บุคคลเหล่านั้น มีความพึงพอใจต่อผู้บริหารและงานที่ตนกระทำอยู่เช่นเดียวกับนักเรียนที่ต้องการ ความพึงพอใจต่อองค์ประกอบและกระบวนการสอนได้แก่ คุณสมบัติของครูวิธีสอนกิจกรรมการเรียนการสอนการวัดผลและประเมินผลของครูจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่จะสร้างความสุขในการเรียนให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจมีความรักและความกระตือรือร้นในการเล่าเรียนโดยการปรับปรุงองค์ประกอบและกระบวนการสอนของครูมีการยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนที่กระทำความดีมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้าการสร้างสภาพแวดล้อมเหมาะสมน่าอยู่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งรับฟังและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาทุกซักร้อนปัจจัยความพึงพอใจนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

สุเทพ เมฆ (2531) กล่าวว่าความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนหมายถึง ความรู้สึกพอใจในสภาพการจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งมีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา มีความเจริญงอกงาม มีความกระตือรือร้นเพื่อจะเรียนให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

อำนาจ บุญศรี (2531) ได้กล่าวถึง สิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในงานไว้ 8 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของ หรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นการตอบแทน ขดเชย หรือเป็นรางวัลที่เขาได้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานนั้นมาเป็นอย่างดี
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคลที่มีชีวิตอยู่ เป็นสิ่งจูงใจสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานมากกว่ารางวัลที่เป็นวัตถุ เพราะสิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสนี้บุคลากรจะได้รับแตกต่างกัน เช่น เกียรติภูมิ การใช้สิทธิพิเศษ เป็นต้น
3. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา หมายถึง สิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ สถานที่ทำงาน เครื่องมือการทำงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกายในการทำงาน
4. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ หมายถึง สมรรถภาพของหน่วยงานที่สนองความต้องการของบุคคลด้านความภาคภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การได้มีโอกาสช่วยเหลือครอบครัวตนเองและผู้อื่น ทั้งได้แสดงความรักดีต่อหน่วยงาน

5. ความตั้งใจในสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ฉันท์มิตร ถ้าความสัมพันธ์เป็นไปด้วยดีจะทำให้เกิดความผูกพันและความพอใจที่จะร่วมงานกับหน่วยงาน

6. การปรับสภาพการทำงานให้เหมาะสมกับวิธีการและทัศนคติของบุคคล หมายถึง การปรับปรุงตำแหน่งวิธีทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถของบุคลากร

7. โอกาสที่จะร่วมมือในการทำงาน หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในงานเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของหน่วยงาน มีความรู้สึกเท่าเทียมกันในหมู่ผู้ร่วมงานและมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

8. สภาพของการอยู่ร่วมกัน หมายถึง ความพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในการทำงาน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนเกิดจากแรงจูงใจจะเกิดขึ้นได้เมื่อความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนองเช่นความพึงพอใจ ในบรรยากาศการเรียนการสอน ความพึงพอใจในการจัดองค์ประกอบการเรียนการสอน คุณสมบัติของครูผู้สอน ถ้าครูผู้สอนจัดได้เหมาะสมและตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับการพัฒนาเด็กตามหลักจิตวิทยา และนำวิธีการสอนใหม่ๆมาสอนจะเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความรู้สึกอยากจะเรียนและทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนสำหรับความพึงพอใจของการเรียนรู้ ในงานวิจัยครั้งนี้หมายถึงความพึงพอใจของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยตามแนวคิดจิตตปัญญา

3.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

การเรียนหรือการปฏิบัติงานใดๆก็ตาม ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แรงจูงใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย โดยมีความต้องการเป็นแรงผลักดันหรือจูงใจให้กระทำการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของและเหตุการณ์นั้น ความพึงพอใจจึงเกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งมีแนวคิดทฤษฎีดังนี้

1. ทฤษฎีแรงจูงใจของ Carl Roger แสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบระหว่างตัวตนที่เป็นอยู่กับตัวตนที่ต้องการ ซึ่งมาสโลว์เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะความต้องการของมนุษย์จะพัฒนาไปตามลำดับขั้น ความต้องการเบื้องต้นจะต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อน จึงจะเกิดความต้องการอื่นๆที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไป ความสำคัญที่ต้องการ 5 ขั้น ดังนี้ (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์, 2540) นำเสนอผังแผนภาพ

ประจักษ์จาก Maslow's hierarchy of needs

ภาพที่ 1 โครงสร้างและองค์ประกอบลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์
ที่มา : สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556

ขั้นที่ 1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต มนุษย์ต้องต่อสู้ดิ้นรน เพื่อสนองความต้องการขั้นนี้เสียก่อนจึงจะมีความต้องการขั้นอื่นตามมา

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Need) สิ่ง que แสดงให้เห็นถึงความต้องการขั้นนี้ คือ อยากรมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคง และปลอดภัยปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง ความต้องการด้านนี้เห็นได้จากแนวโน้มของมนุษย์ที่ชอบอยู่ในสังคมที่สงบ เรียบร้อย มีระเบียบ วินัย และมีกฎหมายคุ้มครอง

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก และความต้องการเป็นส่วนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Love and Belonging Needs) เป็นลักษณะของความต้องการอยากมีเพื่อน มีคนรักใคร่ชอบพอ เป็นผู้ที่ต้องการให้ความรักและได้รับความรัก บุคคลที่มีความต้องการอยากมีเพื่อน มีคนรักใคร่ชอบพอ เป็นผู้ที่ต้องการให้ความรักและได้รับความรัก บุคคลที่มีความต้องการในขั้นนี้ จะกระทำพฤติกรรมเพื่อให้รู้สึกว่าคุณเองไม่โดดเดี่ยว อ้างว้างหรือถูกทอดทิ้ง

ขั้นที่ 4 ความต้องการมีเกียรติยศและศักดิ์ศรี (The Esteem Needs) เป็นความต้องการของมนุษย์เกือบทุกคนในสังคม ลักษณะการแสดงออกในขั้นนี้ เช่น ต้องการได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ หรือความภาคภูมิใจเมื่อประสบผลสำเร็จ

ขั้นที่ 5 ความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ระดับที่สมบูรณ์ที่สุด คือ ความต้องการแสดงความเป็นจริงแห่งตน (Self-Actualization) เน้นถึงความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง พัฒนาศักยภาพตนเองให้เต็มที่

แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเกิดจากแรงจูงใจภายนอกซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นแสดงออกด้านเจตคติด้านพฤติกรรมออกมาการแสดงออกด้านเจตคติด้านพฤติกรรมออกมานั้นมีทั้งทางบวกและทางลบก็ขึ้นอยู่กับว่าได้รับเสริมแรงไปทางใดเมื่อนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในเป็นผลด้านความรู้สึกของเด็กที่เกิดแก่ตัวเด็กเองเช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆและสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จทำให้เกิดความภาคภูมิใจความมั่นใจตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่นส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเองเช่นได้รับการยกย่องชมเชยจากครูผู้จัดประสบการณ์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง พี่น้องเพื่อนหรือแม้แต่การได้คะแนนพัฒนาการในระดับที่น่าพอใจและเนื่องจากความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของจิตใจซึ่งแสดงออกทางสีหน้า สายตาคำพูดและแสดงการวัดความพึงพอใจจึงวัดได้หลายวิธีเช่นสังเกต การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม การทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3.6 แนวทางการประเมินความพึงพอใจ

ทฤษฎีตัน ประถมสูตร (2542) กล่าวว่า การประเมินความพึงพอใจนั้น มีผู้ประเมินกันอย่างกว้างขวางจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆพอจะสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจได้ดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถามโดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระคำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆเช่นการบริหารการควบคุมงานและเงื่อนไขต่างๆเป็นต้น
2. การสัมภาษณ์เป็นวิธีประเมินความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้
3. การสังเกตเป็นวิธีการประเมินความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดกิริยาท่าทางวิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สรุปได้ว่า การประเมินความพึงพอใจนั้นประเมินได้หลายรูปแบบแล้วแต่จะเหมาะสมสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสอบถามเพราะแบบสอบถามสามารถใช้กับบุคคลจำนวนมากและทราบผลได้ในเวลารวดเร็ว

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมหมาย มะลิกอง (2552) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวิธีจัดการเรียนรู้ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้น ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมกับที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบแก้ปัญหา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความ พึงพอใจต่อวิธีจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วย บทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมกับที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบแก้ปัญหา โดยมีสมมติฐานการวิจัยว่าผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนภาษาไทยและความพึงพอใจต่อวิธีจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมศีลวิทยา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนตามสภาพจริง (Intact group) จับฉลาก จำนวนห้อง ละ 35 คน ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 22 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนสำเร็จรูปที่เน้น ทักษะการอ่านคิด วิเคราะห์ และเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซิม แผนการจัดการ เรียนรู้รูปแบบแก้ปัญหา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภาษาไทย และแบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อวิธีจัดการเรียนรู้ภาษาไทยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง มีกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ทั้งสองกลุ่มสอบก่อนการ ทดลองและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ ตรวจสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบ t (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่ม แตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรูปแบบแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการ เรียนรูปแบบแก้ปัญหา 2) ความพึงพอใจต่อวิธีจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียน รูปแบบแก้ปัญหายังมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนว คอนสตรัคติวิซึ่มมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา

ปิยรัตน์ พงศ์พิรุฬห์ชาติ (2556) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อน เรียนระหว่าง การเรียนโดยใช้โมเดลชิปปากับการเรียนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้โมเดลชิปปา 3) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ 4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างการเรียนโดยใช้โมเดลชิปปากับการเรียน โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการสอนโดย ใช้โมเดลชิปปา 6) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้อง โดยห้องที่ 1 จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 35 คน เรียนโดยการสอนแบบโมเดล ชิปปาและห้องที่ 2 จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 35 คน เรียนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา 2) แผนการ จัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดล ชิปปาร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนภาษาไทย เรื่อง กาพย์ พระไชยสุริยา 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอน โดยใช้โมเดลชิปปากับการสอน โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกาพย์พระไชย สุริยา สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบที (t – test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนก่อนเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยใช้โมเดลชิปปาและ โมเดล ชิปปาร่วมกับหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โมเดล ชิปปาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักเรียนหลังเรียนที่เรียนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หลังเรียนสูงกว่า การสอนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ระดับ .01 5) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา อยู่ใน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 6) ความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

สลิล สุขแสน (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา ตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา และ 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสิชล คุณาธารวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 12 จังหวัดนครศรีธรรมราชที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 37 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. แบบฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา จำนวน 2 เล่ม 2. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 27 แผน รวม 27 ชั่วโมง 3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.23 - 0.82 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.25 - 0.78 แบบทดสอบวัดผลแบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ รวมทั้งชนิดปรนัยและอัตนัย มีคะแนน 50 คะแนน และ 4. แบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.49/81.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ เป็นไปตามสมมติฐาน 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 เป็นไปตามสมมติฐาน 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.30) เป็นไปตามสมมติฐาน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน
2. ความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จิตตปัญญา หมายถึง การสอนที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนให้เรียนรู้ด้วยความสุข และครูต้องตระหนักถึงเป้าหมายการสอนบทบาทของครูและผู้เรียนตลอดเวลาว่าต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไรอย่างไรจึงสนุกและพบความรู้ได้ในเวลาที่กำหนด
2. การจัดการเรียนรู้แบบจิตตปัญญา คือ การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นถึงจิตใจและปัญญาซึ่งเป็นกระบวนการทางจิตถ้าจิตมีความสุขและผ่อนคลายสมองได้รับการกระตุ้นให้คิดอย่างสบายและต่อเนื่องซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะถูกซึมซับผสมผสานกลมกลืนกับข้อมูลเดิมที่อยู่ด้วยกลไกของสมองทำให้เกิดเป็นองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องทำให้เด็กคิดเป็นทำเป็นกล้าคิดกล้าแสดงออกและเพื่อปรับกลยุทธ์การสอนของครูที่จะทำให้การจัดกิจกรรมบรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้เรียนสนุกและเรียนรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนสอนอย่างประทับใจประกอบด้วยกระบวนการ 6 ขั้น ตามแนวความคิดของชนากานต์ บุญศรี(2553)

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการของผู้เรียน หมายถึง การกำหนดหัวเรื่องให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 กำหนดมโนทัศน์ที่ต้องเรียนหมายถึง เนื้อหาหลักที่ครูต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์ของการสอนหมายถึง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

ขั้นที่ 4 ออกแบบกิจกรรมการสอน หมายถึง ขั้นตอนของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งคุณสมบัติสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา 5 ประการคือ A B C D P ซึ่งประกอบ ด้วยขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม ครูเตรียมนักเรียนเข้าสู่การเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมเตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน ทบทวนประสบการณ์เดิม และบอกจุดประสงค์ การจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งให้นักเรียนทราบ

2. ขั้นดำเนินการ ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่มีคุณสมบัติสำคัญของการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาตามกระบวนการ A B C D P ครบทั้ง 5 กิจกรรม แต่กิจกรรมไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอาจอยู่ในขั้นนำ ขั้นสอง ขั้นสรุป แต่ละกิจกรรมมีความหมายดังนี้

A (Active Learning) การปฏิบัติการคิดในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

B (Behaving Well) การแสดงออกระหว่างเรียน ทั้งเพื่อการแสดงผลงานและการมีส่วนร่วมในกลุ่ม

C (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือที่เกิดจากการเรียนในกลุ่มย่อยที่กำหนดในกิจกรรม

D (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการค้นพบจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

P (Progress) การก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งสังเกตได้โดยครูและผู้เรียนเอง

3.ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปโดยตอบคำถามและจากการทำแบบฝึกหัดจากใบงาน

ขั้นที่ 5 ดำเนินการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การนำกิจกรรมการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาตามกระบวนการ A B C D P มาจัดกิจกรรมกับผู้เรียนตามที่ออกแบบกิจกรรมไว้

ขั้นที่ 6 ประเมินภาพการสอนหมายถึง การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยการสังเกตขณะทำกิจกรรมซักถาม ตอบปากเปล่า ทำกิจกรรมจากใบการเรียนรู้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทย ที่ได้จากคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจ หรือเจตคติในด้านบวกของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองทางประสาทสัมผัสทั้งห้าของสิ่งรอบข้าง ทั้งในด้านวัตถุและจิตใจทำให้มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดความรู้สึกชอบยินดีเต็มใจ พอใจ หรือ มีเจตคติที่ดี ในที่นี้ หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งสามารถประเมินได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้วิจัย

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสมานมิตรวิทยา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้ทราบว่า ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 ทำให้ทราบว่า ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนอิงแนวคิดจิตตปัญญาต่อไป

2.2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการเลือกวิธีการเรียนการสอนที่จะนำไปปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน และช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

2.3 เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำรูปแบบการสอนอิงแนวคิดจิตตปัญญาไปประยุกต์และบูรณาการในวิชาอื่น

ขอบเขตที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) และใช้การทดสอบก่อนและทดสอบหลัง (Randomized Pretest-Posttest Control Group Design) โดยมีรูปแบบการวิจัยดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

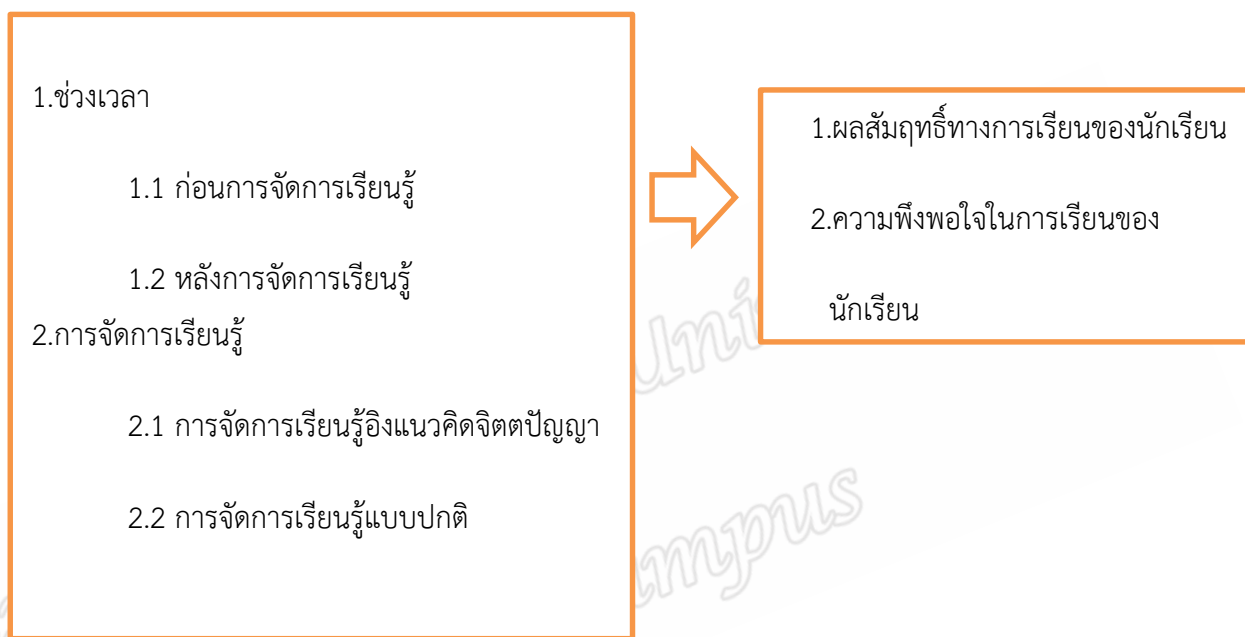
กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
RE	T1	X	T2
RC	T1	~ X	T2

- RE หมายถึง กลุ่มทดลอง ซึ่งได้มาจากการสุ่ม
- RC หมายถึง กลุ่มควบคุม ซึ่งได้มาจากการสุ่ม
- T1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)
- T2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Posttest)
- X หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา
- ~ X หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนสมานมิตรวิทยา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 105 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนสมานมิตรวิทยา อำเภอเมืองจังหวัดนราธิวาส จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

- กลุ่มทดลอง โดยการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา
- กลุ่มควบคุม โดยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

วิธีการคัดกรองนักเรียน เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1. สุ่มห้องเรียนโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายแบบสุ่มกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการจับสลากห้องเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดห้องเรียนแบบคณะผลสัมฤทธิ์ โดยมีนักเรียน เก่ง ปานกลางและอ่อนคละกัน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ห้องเรียน จากประชากร 3 ห้องเรียน

2. นำนักเรียนจำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ทำแบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง เพื่อหาค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยนักเรียนทั้งสองกลุ่มต้องมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

3. สุ่มห้องเรียนจำนวน 2 ห้องเรียนที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่าง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ห้องเรียนที่ 1 เป็นกลุ่มทดลอง ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา
- ห้องเรียนที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุม ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ขอบเขตที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) และใช้การทดสอบก่อนและทดสอบหลัง (Randomized Pretest-Posttest Control Group Design) โดยมีรูปแบบการวิจัยดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
RE	T1	X	T2
RC	T1	~ X	T2

- RE หมายถึง กลุ่มทดลอง ซึ่งได้มาจากการสุ่ม
- RC หมายถึง กลุ่มควบคุม ซึ่งได้มาจากการสุ่ม
- T1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)
- T2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Posttest)
- X หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา
- ~ X หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 21 ชั่วโมง เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่ 1 เรื่องคำนาม จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่ 2 เรื่องคำสรรพนาม จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่ 3 เรื่องคำกริยา จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่ 4 เรื่องคำวิเศษณ์ จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่ 5 เรื่องคำสันธาน จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่ 6 เรื่องคำอุทาน จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่ 7 เรื่องคำบุพบท จำนวน 3 คาบ

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ ทั้งหมด 21 ชั่วโมง เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ 1 เรื่องคำนาม จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ 2 เรื่องคำสรรพนาม จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ 3 เรื่องคำกริยา จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ 4 เรื่องคำวิเศษณ์ จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ 5 เรื่องคำสันธาน จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ 6 เรื่องคำอุทาน จำนวน 3 คาบ
- แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ 7 เรื่องคำบุพบท จำนวน 3 คาบ

3. แบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา

การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ ทั้งหมด 21 ชั่วโมง เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดทฤษฎีหลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา จากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาตามโครงสร้างของหลักสูตรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับช่วงชั้นที่ 3

1.3 วิเคราะห์จุดมุ่งหมายมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เหมาะสมสำหรับเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองโดยใช้เนื้อหาในวิชาภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับช่วงชั้นที่ 3

1.4 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อการจัดการเรียนรู้

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาสอน 21 คาบ คาบละ 45 นาที โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

4. สาระการเรียนรู้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการของผู้เรียน หมายถึง การกำหนดหัวเรื่องให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 กำหนดมโนทัศน์ที่ต้องเรียนหมายถึง เนื้อหาหลักที่ครูต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์ของการสอนหมายถึง การกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

ขั้นที่ 4 ออกแบบกิจกรรมการสอน หมายถึง เป็นขั้นตอนของการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งคุณสมบัติสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา 5 ประการ คือ A B C D P ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม ครูเตรียมนักเรียนเข้าสู่การเรียนรู้ ด้วยกิจกรรม เตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน ทบทวนประสบการณ์เดิม และบอกจุดประสงค์ การจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งให้นักเรียนทราบ

2. ขั้นดำเนินการ ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงแนวคิด จิตตปัญญา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่มีคุณสมบัติสำคัญ ของการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาตามกระบวนการ A B C D P ครบทั้ง 5 กิจกรรม แต่กิจกรรมไม่ จำเป็นต้องเรียงลำดับ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอาจอยู่ในขั้นนำ ขั้นสอง ขั้นสรุป แต่ละกิจกรรมมีความหมายดังนี้

A (Active Learning) การปฏิบัติความคิดในการทำกิจกรรม ระหว่างเรียน

B (Behaving Well) การแสดงออกระหว่างเรียน ทั้งเพื่อการ แสดงผลงานและการมีส่วนร่วมกับกลุ่ม

C (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือที่เกิด จากการเรียนในกลุ่มย่อยที่กำหนดในกิจกรรม

D (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการค้นพบจาก การทำกิจกรรมระหว่างเรียน

P (Progress) การก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งสังเกตได้โดยครู และผู้เรียนเอง

3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปโดยตอบคำถาม ทำ แบบฝึกหัดจากใบงาน

ขั้นที่ 5 ดำเนินการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง นำกิจกรรมการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาตามกระบวนการ A B C D P มาจัดกิจกรรมกับผู้เรียนตามที่ออกแบบกิจกรรมไว้

ขั้นที่ 6 ประเมินภาพการสอนหมายถึง การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยการสังเกตขณะทำกิจกรรมซักถาม ตอบปากเปล่า ทำกิจกรรมจากใบการเรียนรู้

6. สื่อการสอน

7. การวัดและการประเมินผล

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข พิจารณาความสอดคล้องและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขเป็นการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญามาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้วจึงนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1 ซึ่งใช้สอนเป็นกลุ่มทดลอง

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาไปจัดการเรียนรู้เพื่อการวิจัยต่อไป

ตาราง 2 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
1	คำนาม	3
2	คำสรรพนาม	3
3	คำกริยา	3
4	คำวิเศษณ์	3
5	คำบุพบท	3
6	คำสันธาน	3
7	คำอุทาน	3
รวม		21

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 21 ชั่วโมง เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตามโครงสร้างของหลักสูตรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับช่วงชั้นที่ 3

2.2 วิเคราะห์จุดมุ่งหมายมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เหมาะสมสำหรับเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองโดยใช้เนื้อหาในวิชาภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับช่วงชั้นที่ 3

2.3 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อการจัดการเรียนรู้

2.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาสอน 21 คาบ คาบละ 45 นาที โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สาระการเรียนรู้
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข พิจารณาความสอดคล้องและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขเป็นการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้วจึงนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 2 ซึ่งใช้สอนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาไปจัดการเรียนรู้เพื่อการวิจัยต่อไป

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตามโครงสร้างของหลักสูตรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับช่วงชั้นที่ 1 และหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผู้วิจัยต้องการประเมิน

3.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผู้วิจัยต้องการประเมิน และเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกัน รวมทั้งศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือและงานวิจัย

3.3 สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยให้ครอบคลุมเนื้อหาจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

3.4 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือก ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์และพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน รวมทั้งภาษาคำถามและตัวเลือก แล้วคัดข้อสอบที่ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruency หรือ IOC) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ .5 ขึ้นไปจะถือว่าแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรีนนั้น ประเมินได้ตรงตามจุดประสงค์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริง

การพิจารณาตรวจสอบโดยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนดังนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

นำผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณแต่ละข้อเพื่อหาค่าความสอดคล้อง ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์ โดยยอมรับ 0.5 ขึ้นไป ส่วนข้อสอบที่ค่าดัชนีน้อยกว่า 0.5 นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ได้ตามเกณฑ์

3.5 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

3.6 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนแล้วนำมาวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของข้อสอบแต่ละข้อ (Nitko, 1983) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 จำนวน 40 ข้อ จากข้อสอบจำนวน 60 ข้อ

3.7 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่คัดเลือกไว้จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Elbe and Frisbie, 1986) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

3.8 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ที่ผ่านการคัดเลือกและหาคุณภาพครบทุกขั้นตอน ไปจัดพิมพ์ฉบับจริงแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

4. แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

จุดมุ่งหมายในการทำแบบประเมินฉบับนี้เพื่อแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนของกลุ่มตัวอย่างว่า มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาอย่างน้อยเพียงใด โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 กำหนดนิยามของความพึงพอใจที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

4.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียนเพื่อหากรอบแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนให้ครอบคลุมกับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา

4.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมในด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะ

4.5 นำแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาความครอบคลุมของการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.6 นำคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตปัญญา แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

4.7 นำแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Elbe and Frisbie, 1986) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

4.8 นำแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนที่ผ่านการคัดเลือกและหาคุณภาพครบทุกขั้นตอน ไปจัดพิมพ์ฉบับจริงแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

วิธีดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในการขอความร่วมมือจากโรงเรียนสมานมิตรวิทยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อร่วมกันกำหนดการ วัน เวลา ในการทดลองสอนและเก็บข้อมูลการวิจัย

2. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อทำการทดลองจัดการเรียนรู้ ตามกระบวนการในแผนการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จนครบ 7 แผนการจัดการเรียนรู้โดยการทดสอบก่อนและหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

3. นำผลทดสอบมาตรวจสอบให้คะแนน

4. นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบ

5. นำผลการวิเคราะห์มาสรุปและอภิปรายผล

วิธีการดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.ระยะก่อนการทดลอง

1.1 การเตรียมตัวของครูผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยศึกษาการจัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ที่ต้องใช้ วิธีดำเนินการจัดการเรียนรู้และประเมินผลสำหรับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

วิธีการคัดกรองนักเรียน เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.1.1 สุ่มห้องเรียนโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายแบบสุ่มกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการจับสลากห้องเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดห้องเรียนแบบคณะผลสัมฤทธิ์ โดยมีนักเรียน เก่ง ปานกลางและอ่อนคละกัน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ห้องเรียน จากประชากร 3 ห้องเรียน

1.1.2 นำนักเรียนจำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ทำแบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง เพื่อหาค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยนักเรียนทั้งสองกลุ่มต้องมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 แสดงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ก่อนการจัดการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ก่อนการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D	t	Sig.
การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา	9.60	2.21	.249	.245
การจัดการเรียนรู้แบบปกติ	9.43	2.48		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาเท่ากับ 9.60 และกลุ่มการจัดการเรียนรู้แบบปกติเท่ากับ 9.43 ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนการจัดการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.3 ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการสุ่มห้องเรียนจำนวน 2 ห้องเรียนที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน โดยวิธีการจับสลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ห้องเรียนที่ 1 เป็นกลุ่มทดลอง ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา
- ห้องเรียนที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุม ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

1.2 เตรียมนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการทดลอง ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมและกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยอธิบายชี้แจงและทำการตกลงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเรื่องเวลาเรียน ขั้นตอนการจัดกิจกรรม บทบาทของนักเรียนในวิธีการจัดการเรียน

1.3 จัดทำรายชื่อนักเรียนกลุ่มทดลอง

1.4 เตรียมสถานที่โดยจัดสภาพห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมและเอื้ออำนวยในการสอนทุกครั้ง

2.ระยะดำเนินการทดลอง

2.1 ทำแบบทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบคุณภาพ

2.2 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างอิสระทั้งสองกลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาในการสอนเท่ากัน คือ กลุ่มละ 21 คาบ ส่วนวิธีการจัดการเรียนรู้อาจแตกต่างกัน

- กลุ่มทดลอง ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา
- กลุ่มควบคุม ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.ระยะหลังการทดลอง

3.1 เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วทำการทดสอบ (Posttest) กับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนการทดลองและแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนแต่เทคนิคการสลับข้อ

3.2 ตรวจสอบผลจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติด้วย เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ และขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยดำเนินการต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

1.2 หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

1.3 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

1.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนของทั้งสองกลุ่ม

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจในการเรียนของทั้งสองกลุ่ม โดยใช้การทดสอบที (t-test) ชนิดตัวอย่างประชากรไม่สัมพันธ์กัน (Independent Samples)

2.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ของทั้งสองกลุ่ม โดยใช้การทดสอบ ที (t-test) ชนิดตัวอย่างประชากรสัมพันธ์กัน (Dependent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน ตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton (1977, อ้างอิงจาก พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัด

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้รับการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N แทน จำนวนทรงคุณวุฒิ

1.2 หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการ
เรียนรัฐวิชาวภาษาไทยรายข้อโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

1.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการ
เรียนรัฐวิชาวภาษาไทย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

1.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
วิชาภาษาไทย โดยใช้สูตรของ KR-20 ของ Kuder Richardson (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ,
2543)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
	P	แทน	สัดส่วนของคนตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนตอบผิด (1 - q)
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

1.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้
วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (ล้วน สายยศ และอังคณา สาย
ยศ, 2536)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อ
	S_i^2	แทน	ผลรวมความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 คะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean) ใช้สูตร (Ferguson, 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบ
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (Ferguson, 1981)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 การทดสอบที (t-test) ชนิดตัวอย่างประชากรสัมพันธ์กัน (Dependent Samples) เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	D	แทน	ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง

2.4 การทดสอบที (t-test) ชนิดตัวอย่างประชากรไม่สัมพันธ์กัน (Independent Samples) เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้และทดสอบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบการประเมินความพึงพอใจในการเรียน ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 - n_2 - 2$$

เมื่อ	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

บทที่ 3 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
Sig.	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากตัวสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้

ตาราง 4 แสดงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การจัดการเรียนรู้	N	ก่อนการจัดการเรียนรู้		หลังการจัดการเรียนรู้		คะแนนความแตกต่าง	t	Sig.
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D			
การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา	30	9.60	2.12	19.30	4.24	9.70	-16.08	.000
การจัดการเรียนรู้แบบปกติ	30	9.43	2.99	16.87	3.09	7.44	-11.59	.000

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาโดยก่อนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 9.60 และหลังการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 19.30 มีคะแนนความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่พัฒนาขึ้นเท่ากับ 9.70 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มการจัดการเรียนรู้แบบปกติโดยก่อนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 9.43 และหลังการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 16.87 มีคะแนนความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่พัฒนาขึ้นเท่ากับ 6.96 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตาราง 5 แสดงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้สถิติ Manova

Source	Dependent Variable	SS	df	MS	F	Sig.
Corrected Model	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	88.817(a)	1	88.817	6.457	.014
	ความพึงพอใจในการเรียน	2030.017(b)	1	2030.017	30.766	.000
Intercept	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	19620.417	1	19620.417	1.426E3	.000
	ความพึงพอใจในการเรียน	655006.017	1	655006.017	9.927E3	.000
วิธีสอน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	88.817	1	88.817	6.457	.014
	ความพึงพอใจในการเรียน	2030.017	1	2030.017	30.766	.000
Error	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	797.767	58	13.755		
	ความพึงพอใจในการเรียน	3826.967	58	65.982		
Total	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	20507.000	60			
	ความพึงพอใจในการเรียน	660863.000	60			
Corrected Total	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	886.583	59			
	ความพึงพอใจในการเรียน	5856.983	59			

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การจัดการเรียนรู้	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ความพึงพอใจในการเรียน	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา	19.30	4.24	3.68	0.22
การจัดการเรียนรู้แบบปกติ	16.87	3.09	3.29	0.31

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเป็นรายตัวแปร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวแปร กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน มีความแตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยพบว่า หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนแบบปกติ ทั้ง 2 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ด้วยเช่นกัน

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

บทที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน
2. ความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

สรุปผลการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มีความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายตามลำดับสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ มีความแตกต่างกัน” ผลจากวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมมติฐานจึงได้รับการสนับสนุน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้นภายหลังการเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ทั้งนี้จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนเกิดการพัฒนาภายในจิตใจ ความคิด ความรู้และความเข้าใจซึ่งประกอบด้วยจิตและการคิด ผ่านการฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมที่หลากหลาย จนเกิดทักษะการคิด การใคร่ครวญด้วยจิตที่มีความลุ่มลึกจากการค้นพบซึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยกันสร้างการเรียนรู้ โดยการให้ข้อชี้แนะ ชื่นชม ให้กำลังใจ ดูแล ตักเตือน รวมถึงให้บทเรียนต่อกัน ได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้จิตใจเปิดกว้าง ให้สามารถทำความเข้าใจกับสิ่งต่างๆ จนเกิด คุณลักษณะความตระหนักรู้ในตนเอง เกิดสุนทรีย์ในการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยง สิ่งที่ได้เรียนรู้กับการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ดังที่กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งถึงจิตใจและปัญญา โดยให้ความหมายของจิตว่าเป็นการเรียนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน มีการปฏิบัติทางความคิด ตื่นตัวและสนุกที่จะเรียน ส่วนปัญญาหมายถึง การส่งเสริมพุทธิปัญญา ด้วยการเพิ่มพูนและขยายข้อความรู้ที่จำเป็นต้องเรียนให้เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างชัดและจำได้จาก

กิจกรรมการสอน กอปรทั้งวิจักขณ์ พานิช (2549) กล่าวว่า จิตตปัญญา (Contemplative education) เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาการตระหนักรู้สำรวจภายในตนเอง(อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ มุมมองต่อชีวิตและโลก) โดยเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงให้คุณค่าในเรื่องการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญและการรับฟังด้วยใจเปิดกว้าง โดยมีเป้าหมายคือเกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Fundamental) อย่างลึกซึ้งทางความคิดและจิตสำนึกใหม่เกี่ยวกับตนเองจึงส่งผลให้นักเรียนเรียนอย่างมีสติและมีปัญญา สนุกและค้นพบความรู้ ซึ่งนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ดี นอกจากนี้แล้วการสอนโดยแนวคิดจิตตปัญญา ยังได้จัดให้ผู้อื่นได้ทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนจึงได้มีความเป็นกันเอง มีความเป็นวิชาการที่ผ่อนคลาย เคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีพร้อมแสดงความยอมรับ ช่วยเหลือ แก้ปัญหา ระหว่างกันและกัน ในขณะที่เดียวกันได้รับคำแนะนำจากครูช่วยชี้แนะและเสริมความรู้ที่ให้นักเรียนได้ค้นพบและเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด จึงทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี และมีทักษะเรียนรู้เพิ่มขึ้น อันเป็นผลจากความต้องการ เรียนจากกิจกรรมลงมือปฏิบัติ และคิด ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจภายในมากกว่าภายนอกด้วยสิ่งของและรางวัล ด้วยเหตุผลนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้จึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปิยะรัตน์ อินทะสุข (2557) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกิงเพชร สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซึ่งมี 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างความพร้อม ขั้นที่ 2 ขั้นน้อมรับการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ขั้นสะท้อนความคิด ขั้นที่ 4 ขั้นทบทวนความรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ 5 ขั้นพัฒนาและนำไปประยุกต์ใช้ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับ จากการเรียนรู้ตามรูปแบบ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทาง

ปัญญาจากการลงมือกระทำและคิดด้วยตนเอง จากมโนทัศน์ที่ครูกำหนดในหน่วยการสอน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนจากสิ่งใหม่ๆ และมีความสุขในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า “ความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน” ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา พบว่า มีความพึงพอใจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมมติฐานนี้จึงได้รับการสนับสนุน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้ เพราะการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา เป็นลักษณะหนึ่งของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ซึ่งครูจะมีบทบาทเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ แทนที่จะถ่ายทอด ความรู้แล้วให้ผู้เรียนทำตาม ครูจะต้องพยายามหาทาง ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เอง การที่ผู้เรียนได้ลงมือ ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ช่วยเหลือและแลกเปลี่ยน ความรู้ซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาอยู่ในระดับมาก และนอกจากนี้ เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนต่างมีพื้นฐานที่ไม่เหมือนกัน มีความสามารถต่างกัน เช่น เก่ง ปานกลาง อ่อน นักเรียนกลุ่มเก่งจะเตรียมความพร้อมก่อนเรียนทั้งร่างกายจิตใจ รับผิดชอบต่อหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน มีเป้าหมายในการเรียน มีการวางแผนในการเรียน มีความสามารถในการคิด อดทน และพึ่งพาตนเองได้ มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มองโลกในแง่ดี มีบุคลิกภาพเปิดเผยชอบแสดงออก ไหวพริบดี มีเหตุผล มีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความตั้งใจที่จะทำงานให้ดีที่สุด ซึ่งจะแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มอ่อน ที่ไม่มีความพร้อมทั้งในการเรียนและในทุกด้าน ขาดเป้าหมายในการเรียน ขาดการวางแผนการเรียนทั้งการคิดการทำงานตลอดจนการตัดสินใจ มีความพยายามน้อย มีวิธีการเรียนที่ไม่กระตือรือร้น ขาดความเข้าใจในตนเอง ขาดความมั่นใจในตนเอง รู้สึกด้อย ไม่มีคุณค่า พฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสิ้น และโดยที่การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเรียนรู้ให้ไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนกลุ่มอ่อนได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยน ปรับตัวตามนักเรียนกลุ่มเก่ง สนุก ได้มีกระบวนการเรียนที่มีการปฏิบัติและเกิดการคิด โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบการทำงานร่วมมือกันเป็นกลุ่ม มีลักษณะงานที่มอบหมาย ความสนใจ นักเรียนได้ได้สะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน หากความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้พัฒนาจิตสำนึกที่ดี ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม ได้แสดงออกระหว่างเรียน สามารถค้นพบการเรียนรู้ของ

ตนเอง จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนที่สังเกตได้จากครูและตัวนักเรียนเอง จึงเป็นการเรียนรู้ อย่างมีความสุขและประทับใจ สามารถนำความรู้ไปใช้ ทำงานได้ อีกทั้งประยุกต์นำการเรียนรู้ไป ใช้ได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อได้รับการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 แบบ จึงเห็นได้ว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามีคะแนนสูงต่างจากนักเรียน กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ สนิท สัตโยภาส (2556) ศึกษาการใช้ กระบวนวิชาจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Studies) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป พัฒนา คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ของวิชาจิตตปัญญาศึกษาพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมอันพึงประสงค์ 6 ตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาจิตตปัญญาศึกษาของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างและ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาจิตตปัญญา ศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา GHUM 1101 จิตตปัญญาศึกษา ภาคการศึกษาที่ 1/2554 กับผู้วิจัย จำนวน 249 คน เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัยประกอบด้วย รายละเอียดของรายวิชาจิตตปัญญาศึกษา (มคอ. 3) แบบสอบถาม เพื่อประเมินระดับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตตปัญญาศึกษา กิจกรรม AAR : After Action Review ของ กระบวนวิชาจิตตปัญญาศึกษาและแบบประเมินการสอนของอาจารย์ ทางเว็บไซต์ของสำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ดำเนินการ เก็บข้อมูลโดยให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ในช่วงแรกของการเรียนวิชาจิตตปัญญาศึกษา จากนั้นจึงดำเนินการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาจิตตปัญญาศึกษาตามรายละเอียดของวิชาจิตตปัญญาศึกษา (มคอ. 3) ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา แล้วทำกิจกรรม AAR : After Action Review ในช่วงสุดท้ายของการเรียน จากนั้นจึงให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเพื่อประเมิน คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์อีกครั้ง เมื่อถึงช่วงเวลาสอบปลายภาคการศึกษา นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตตปัญญาศึกษาและประเมิน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาจิตตปัญญาศึกษาในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ตามลำดับ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีระดับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์หลัง เรียนรายวิชาจิตตปัญญา ศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับ A มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.34 รองลงมาเป็นระดับ B+ คิดเป็นร้อยละ

25.70 และนักศึกษาได้ระดับ D น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.40 รวมทั้งมีความพึงพอใจในกระบวนการเรียนการสอนรายวิชาจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.72$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

1.1 การจัดการเรียนรู้เชิงแนวคิดจิตตปัญญา ครูควรชี้แนะ กระตุ้นนักเรียนใกล้ชิดต่อเนื่อง ตลอดเวลาและทั่วถึง โดยหมั่นสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันของนักเรียนเพื่อทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ก่อนจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษากระบวนการจิตตปัญญาศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามกระบวนการ

1.3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนอาจเลือกใช้กิจกรรมที่เป็นเหตุการณ์กระตุ้นผู้เรียนที่เน้นการฟังอย่างลึกซึ้งได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและความมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้

1.4 หลังการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลที่ได้จากการคิดด้วยใจที่ใคร่ครวญซึ่งปรากฏในบันทึกการเรียนรู้ โดยพิจารณาทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการและด้านเจตคติของผู้เรียน

1.5 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งควรเป็นไปตามกำหนดให้ครบกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ และสื่อที่ใช้เป็นอย่างไร เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยผลการใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนในระดับอื่นๆ เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาวิจัยมีระยะเวลาผลการใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่มีจำนวน คาบที่เหมาะสม

2.3 ควรมีการศึกษาผลของกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาในรายวิชาต่างๆ ต่อการเรียนรู้เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงภายในของนักเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น เช่น วิชาสังคมศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์

2.4 ควรมีการศึกษาผลของกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

บรรณานุกรม

- กานดา จันทร์แย้ม. (2546). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กิตติมา ปรีดีติลก. (2529). *ทฤษฎีการบริหารองค์กร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กีฬลี มะหะหมัด. (2550). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปาในวิชาการขายของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ*. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร).
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2543). *การสอนแบบจิตตปัญญา : แนวการใช้ในการสร้างแผนการสอนระดับอนุบาลศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: CURS PHA D P R A W.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *คู่มือการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: CURS PHA D P R A W.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: CURS PHA D P R A W.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย*. กรุงเทพฯ: CURS PHA D P R A W.

กรมวิชาการ. (2543). *การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.

คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

คณิต ดวงหัตถ์ (2537). *สุขภาพจิตกับความพึงพอใจในงานราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและชนบทของจังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

คเชนพงษ์ สุมาลัยโรจน์. (2550). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในอำเภอหนองม่วงไข่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์).

ชรีณี เดชจินดา. (2535). *ความพึงพอใจของผู้ประกอบการตอศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล).

ชนากานต์ บุญศรี. (2553). *ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตตปัญญาที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ).

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.

ทิตินา แคมมณี และคณะ. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป
แมเนจเม้นท์.

ทิตินา แคมมณี และคณะ. (2547). *ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา แคมมณี และคณะ. (2548). *ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพกัญญา พูลนวล. (2553). *ผลการใช้วิธีสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ที่มีต่อความสามารถใน
การสื่อสารภาษาไทย พฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และความสุขในการเรียนรู้ ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ).

ธนา นิลชัยโกวิทย์ และอดิสร จันทรสข. (2552). *ศิลปะการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการ
เปลี่ยนแปลง : คู่มือกระบวนการจิตตปัญญา*. นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธาริณี วิทยาอนิจวรรตน์. (2542). *ศึกษาผลของการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของ นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต ลังกัตทบวงมหาวิทยาลัย*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญศิริ สุวรรณเพ็ชร. (2538). *พจนานุกรมจิตวิทยาฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: เอสแอนเคบู๊คส์.

ปนัดดา จ่างแก้ว. (2552). *ความพึงพอใจของผู้ประกันตนที่มีต่อบริการทางการแพทย์ภายใต้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2552: ศึกษากรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).

ปิยรัตน์ พงศ์พิรุฬห์ชาติ. (2556). *ผลของการสอนโดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา).

ปิยรัตน์ อินทะสุข. (2557). *การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ).

ประเวศ วะสี. (2538). *การดำรงชีวิตที่มีคุณค่าในสังคมสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน 2.

ประเวศ วะสี. (2542). *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

ประเวศ วะสี. (2549). *การพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน : สุขภาวะชุมชนเป็นรากฐานของสุขภาวะทั้งมวล*. กรุงเทพฯ : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.

ประเวศ วะสี.(2549). *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

ประเวศ วะสี. (2550). *วิถีมุขยี่ในศตวรรษที่ 21 : ศูนย์ หนึ่ง เก้า*. กรุงเทพฯ: สวนเงินมีมา.

ประเวศ วะสี.(2552). *วิถีแห่งสร้างสุข*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

ปริญญา จเรรัชต์ และคณะ. (2546). *ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ใช้เสียบึงสัตว์ จังหวัดสุพรรณบุรี*: รายงานวิจัยในการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนานักวิจัยกรมปศุสัตว์เบื้องต้นรุ่นที่ 1 กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, กรุงเทพฯ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2535). *เอกสารการสอนชุดวิชาของค์การและการจัดการงานบุคคล*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มงคล แฝงสาเคน. (2541). *วิทยาศาสตร์การกีฬา*. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.

ยูวีตา โสประจิน. (2553). *ผลของการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้จักกับการใช้สัญญาเงื่อนไขที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความรู้ปผิดชอบทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. (2540). *การถ่ายทอดทางสังคมกับการพัฒนาการของมนุษย์*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : คอมพิวเตอร์กราฟฟิค.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สมพงษ์ สิงหะพล. (2542). *ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่*. กรุงเทพฯ: ต้นไม้.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

วิจักขณ์ พานิช. (2549). *การเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ครั้งที่ 6*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2549). *ออกแบบกราฟค*. กรุงเทพฯ: อีแอนด์ไอคิว.

วิไล พิพัฒน์มงคลพร. (2556). *การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) ด้วยนวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study)*. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 7(2), เมษายน – มิถุนายน, 249-256.

ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ. (2555). *กระบวนการนำแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและประสบการณ์เรียนรู้ของนิสิตวิชาการวัดผลและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. วารสารครุศาสตร์ 39, (2),: 26 - 34.

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์และอุษา ชูชาติ .(2544). *ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

สง่า ภู่อรงค์. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอและความพึงพอใจของข้าราชการสำนักงานศึกษาธิการในเขตการศึกษา 7*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

ศุภสิริ โสมาเกตต์. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงการงานกับการเรียน
รูตามคู่มือครู. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

สาโรช ไสยสมบัติ. (2534). ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรี
นครินทร์วิโรฒ).

สุณีย์ อีรดากร. (2526). จิตวิทยาพัฒนาการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูพระนคร.

สุภาพร ภัทรธนกกุล. (2539). ความพึงพอใจของ ผู้ประกันตนที่มีต่อบริการทางการแพทย์ของสถาน
บริการพยาบาลรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี. (ภาคินพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร).

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์. (2540). ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกมะเขือ
เทศแบบมีลักษณะผูกพันในจังหวัดลำปาง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: ที.พี.พรินท์.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2547). 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. (พิมพ์ครั้งที่
ที่ 5). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สุเทพ เมฆ. (2531). ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมพร เทพสิทธิ์า. (2548). เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สภา
ยุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ.

สมหมาย มะลิกอง. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวิธี
จัดการเรียนรู้อาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วย
บทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้
ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา. (วิทยานิพนธ์ครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).

หทัยรัตน์ ประทุมสูตร. (2542). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน
จังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

อุทัยพรรณ สุดใจ. (2545). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การโทรศัพท์
แห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตร
ศาสตร์).

อำนวยการ บัญศรี. (2531). รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองยโสธร จังหวัด ยโสธร.
ขอนแก่น: ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชิดชัย อุดมพันธ์ ภาควิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตามใจ อวีรุทธิโยธิน ภาควิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.3 อาจารย์มะลิ ศรีชู ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

2. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

- 2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชิดชัย อุดมพันธ์ ภาควิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟี่ ลาเต๊ะ ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 2.3 อาจารย์มะลิ ศรีชู ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

3. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแบบความพึงพอใจในการเรียน

3.1 ดร.อลิสรา ชมชื่น	ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3.2 อาจารย์บุษบรณ เชิดเกียรติสกุล	ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3.3 อาจารย์สรินฎา ปุติ	ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
2	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
3	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
4	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
5	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
6	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
7	+1	0	0	.33	ปรับปรุง
8	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
9	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
10	0	-1	+1	0	ปรับปรุง
11	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
12	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
13	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
14	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
15	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
16	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
17	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
18	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
19	0	+1	0	.33	ปรับปรุง
20	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
21	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
22	+1	+1	+1	1	นำไปใช้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
24	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
25	0	-1	+1	1	ปรับปรุง
26	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
27	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
28	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
29	+1	0	0	.33	ปรับปรุง
30	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
31	0	+1	+1	.67	นำไปใช้
32	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
33	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
34	0	+1	0	.33	ปรับปรุง
35	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
36	0	0	+1	.33	ปรับปรุง
37	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
38	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
39	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
40	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
41	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
42	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
43	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
44	0	+1	0	.33	ปรับปรุง
45	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
46	0	+1	0	.33	ปรับปรุง

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
47	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
48	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
49	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
50	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
51	0	+1	+1	.67	นำไปใช้
52	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
53	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
54	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
55	0	0	+1	.33	ปรับปรุง
56	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
57	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
58	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
59	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
60	+1	+1	+1	1	นำไปใช้

หมายเหตุ ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งหมด 60 ข้อ และพิจารณาข้อคำถามที่ได้ค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่ใช้จริง 40 ข้อ มาใช้ทดสอบ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจ
ตาราง 8 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
2	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
3	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
4	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
5	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
6	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
7	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
8	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
9	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
10	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
11	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
12	+1	+1	0	.67	นำไปใช้
13	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
14	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
15	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
16	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
17	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
18	+1	+1	0	.67	นำไปใช้
19	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
20	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
21	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
22	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
23	+1	+1	+1	1	นำไปใช้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
24	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
25	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
26	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
27	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
28	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
29	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
30	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
31	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
32	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
33	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
34	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
35	+1	+1	0	.67	นำไปใช้
36	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
37	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
38	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
39	+1	+1	+1	1	นำไปใช้
40	+1	+1	+1	1	นำไปใช้

ภาคผนวก ค

ค่าความยาก อำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

ตาราง 9 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการพิจารณา
1	0.42	0.15	ตัดออก
2	0.27	0.45	คัดเลือกไว้
3	0.55	0.40	คัดเลือกไว้
4	0.45	0.00	ตัดออก
5	0.60	0.45	คัดเลือกไว้
6	0.67	0.25	คัดเลือกไว้
7	0.50	0.30	คัดเลือกไว้
8	0.35	0.20	คัดเลือกไว้
9	0.60	0.20	คัดเลือกไว้
10	0.35	0.10	ตัดออก
11	0.37	0.35	คัดเลือกไว้
12	0.35	0.20	คัดเลือกไว้
13	0.40	0.10	ตัดออก
14	0.15	0.20	คัดเลือกไว้
15	0.50	0.20	คัดเลือกไว้
16	0.42	0.25	คัดเลือกไว้
17	0.57	0.65	คัดเลือกไว้
18	0.27	0.45	คัดเลือกไว้
19	0.50	0.40	คัดเลือกไว้
20	0.70	0.60	คัดเลือกไว้
21	0.55	0.50	คัดเลือกไว้
22	0.35	0.20	ตัดออก
23	0.35	0.20	คัดเลือกไว้

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการพิจารณา
24	0.12	0.05	ตัดออก
25	0.45	0.30	คัดเลือกไว้
26	0.35	0.20	ตัดออก
27	0.45	0.30	คัดเลือกไว้
28	0.35	0.50	คัดเลือกไว้
29	0.55	0.50	คัดเลือกไว้
30	0.40	0.50	คัดเลือกไว้
31	0.55	0.40	คัดเลือกไว้
32	0.75	0.25	คัดเลือกไว้
33	0.50	0.00	ตัดออก
34	0.70	0.50	คัดเลือกไว้
35	0.55	0.40	คัดเลือกไว้
36	0.55	0.50	คัดเลือกไว้
37	0.62	0.45	คัดเลือกไว้
38	0.35	0.20	ตัดออก
39	0.50	0.50	คัดเลือกไว้
40	0.42	0.15	ตัดออก
41	0.45	0.30	คัดเลือกไว้
42	0.55	0.50	คัดเลือกไว้
43	0.42	0.05	คัดเลือกไว้
44	0.60	0.10	ตัดออก
45	0.27	0.15	คัดเลือกไว้
46	0.55	0.20	ตัดออก
47	0.67	0.35	คัดเลือกไว้
48	0.55	0.40	คัดเลือกไว้

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการพิจารณา
49	0.37	0.45	คัดเลือกไว้
50	0.42	0.05	คัดเลือกไว้
51	0.60	0.10	ตัดออก
52	0.32	0.45	คัดเลือกไว้
53	0.72	0.05	ตัดออก
54	0.55	0.40	คัดเลือกไว้
55	0.45	0.30	คัดเลือกไว้
56	0.72	0.25	คัดเลือกไว้
57	0.55	0.40	คัดเลือกไว้
58	0.55	0.50	คัดเลือกไว้
59	0.37	0.35	คัดเลือกไว้
60	0.47	0.55	คัดเลือกไว้

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ตาราง 10 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	จำนวนนักเรียน	จำนวนข้อสอบ	ค่าความ เชื่อมั่น
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	30	40	
			.80

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตาราง 11 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจในทางการเรียน ทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	จำนวนนักเรียน	จำนวนข้อสอบ	ค่าความ เชื่อมั่น
ประเมินความพึงพอใจใน ทางการเรียน	30	40	
			.80

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตาราง 12 สรุปค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบ	จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้	จำนวนข้อสอบที่ตัดออก	รวม
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	40	20	60

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตาราง 13 การประเมินผลแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

วัตถุประสงค์	คำนาม	คำกริยา	คำ สรรพนาม	คำสันธาน	คำบุพบท	คำ วิเศษณ์	คำ อุทาน	
ความรู้	1	1	1	1	-	-	1	
ความจำ	1	1	1	1	1	1	1	
ความเข้าใจ	1	1	1	1	1	1	1	
การวิเคราะห์	1	1	1	1	1	1	1	
การ สังเคราะห์	1	1	1	1	1	1	1	
การประมาณ ค่า	1	1	1	1	1	1	1	
รวม (ข้อ)	6	6	6	6	6	6	6	
	รวมทั้งหมด 40 ข้อ							

ภาคผนวก ง

แผนการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญาวิชาภาษาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

การจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย(คำกริยา)

วิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 3 ชั่วโมง

1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
ตัวชี้วัด ม.๑/๓ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคได้ถูกต้อง

2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

คำกริยา หมายถึง คำที่แสดงอาการ หรือการกระทำของคำนามและคำสรรพนาม เช่น คำว่า ยืน นอน นั่ง เดิน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด เป็นต้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำกริยาได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของคำกริยาได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถอธิบายหน้าที่ของคำกริยาได้ถูกต้อง
4. เมื่อครูกำหนดสถานการณ์ นักเรียนสามารถใช้คำกริยาได้ถูกต้อง

4. สาระการเรียนรู้

ทักษะบ่งชี้

- ความต่อเนื่อง (Continuity)
- ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community)
- ความรักความเมตตา (Com passion)

ทักษะกระบวนการ

- ทักษะการสังเคราะห์
- ทักษะการอภิปราย
- ทักษะการแสดงออก

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการของผู้เรียน

ครูกล่าวทักทายนักเรียน จากนั้นครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยครูให้นักเรียนอยู่ในความสงบ เพื่อให้ นักเรียนมีจิตใจที่สงบนิ่ง และมีความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยวิธีดังนี้

- นักเรียนหลับตานิ่งเงียบ (ในระหว่างที่นักเรียนนั่งเงียบ ครูแจ้งหัวข้อและเนื้อหาที่นักเรียนจะต้องเรียนให้ทราบ)

- นักเรียนสวดมนต์(ตามศาสนาที่นักเรียนนับถือ)

- ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกเนื้อหาที่จะเรียน

ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา) เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่ โดยตั้งคำถามกับนักเรียน ดังนี้

ใครสามารถบอกความหมายของคำกริยาบ้าง

- นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำกริยา

- ใครทราบบ้างคะว่าคำกริยามีกี่ประเภท

- คำกริยาสำคัญอย่างไร

ขั้นที่ 2 กำหนดมโนทัศน์ที่ต้องเรียน โดยผู้สอนกำหนดมโนทัศน์ ดังนี้

คำกริยา หมายถึง คำที่แสดงอาการ หรือการกระทำของคำนามและคำสรรพนาม เช่น

คำว่า ยืน นอน นั่ง เดิน กิน ต้ม ทำ พูด คิด เป็นต้น

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบดังนี้

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำกริยาได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของคำกริยาได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถอธิบายหน้าที่ของคำกริยาได้ถูกต้อง
4. เมื่อครูกำหนดสถานการณ์ นักเรียนสามารถใช้คำกริยาได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4, 5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินการสอน

องค์ประกอบการสอน อิงแนวคิดปัญหา	กิจกรรมการเรียนรู้ อิงแนวคิดปัญหา		วิธีดำเนินการสอน	เครื่องมือ/สื่อ
	ผู้สอน	ผู้เรียน		
A (Active Learning) การปฏิบัติการคิดในการ ทำกิจกรรมระหว่างเรียน	-ครูให้ นักเรียน สวดมนต์ - ครูให้ นักเรียนทำ แบบทดสอบ ก่อนเรียน	- นักเรียนสวด มนต์ โดย กล่าวคำว่า (ร้อยบิสะเราะฮ์ ลี ๆ) - นักเรียนทำ แบบทดสอบ ก่อนเรียน -นักเรียน ศึกษาใบ ความรู้ที่ 3	- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน 10 ข้อ ภายใน เวลา 10 นาที - ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ ที่ 1 เรื่องชนิดของคำใน ภาษาไทย (คำกริยา) ให้นักเรียน ศึกษาแล้วบันทึกสาระสำคัญลง ในใบสรุปสาระสำคัญของการ เรียนรู้จากนั้นร่วมกันอภิปราย	- การสนทนา ซักถาม แลกเปลี่ยน ความรู้ - ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ชนิดของ คำใน ภาษาไทย (คำกริยา)

Prince of Songkhro
Pattani Campus

องค์ประกอบการสอน อิงแนวคิดปัญหา	กิจกรรมการเรียนรู้ อิงแนวคิดปัญหา		วิธีดำเนินการสอน	เครื่องมือ/สื่อ
	ผู้สอน	ผู้เรียน		
D (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการค้นพบ โดยการทำกิจกรรม ระหว่างเรียน	ครูนำ ประโยชน์มา ให้นักเรียน พิจารณา 3- 5 ประโยค จากนั้น	นักเรียนร่วมกัน แสดงความ ความคิดเห็น	- นักเรียนจัดโต๊ะนั่งเป็นกลุ่ม โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม แบ่งกลุ่ม สมาชิกให้เท่าๆ กันส่งตัวแทน กลุ่มออกมาหยิบสลากลำดับ กลุ่มจากนั้นให้นักเรียนศึกษา เรื่องที่กลุ่มตนได้รับมอบหมาย ลงในใบกิจกรรมกลุ่มพร้อมสรุป ความคิดเป็นแผนภาพความ ความคิดลงในกระดาษที่ครูแจก ซึ่งมีหัวข้อเรื่องต่อไปนี้ กลุ่มที่ 1 สกรรมกริยา กลุ่มที่ 2 อกรรมกริยา กลุ่มที่ 3 วิกตรรถกริยา กลุ่มที่ 4 กริยา ช่วยหรือ กริยานุเคราะห์	- ใบความรู้ที่ 3 เรื่องชนิด ของคำใน ภาษาไทย (คำกริยา)
B (Behaving Well) การแสดงออกระหว่าง เรียน ทั้งเพื่อการแสดง ผลงานและการมีส่วน ร่วมกับกลุ่ม	ครูอธิบาย เพิ่มเติม เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจชัดเจน ยิ่งขึ้น			- ใบสรุป สาระสำคัญ ของ การเรียนรู้

องค์ประกอบการสอน อิงแนวคิดปัญหา	กิจกรรมการเรียนรู้ อิงแนวคิดปัญหา		วิธีดำเนินการสอน	เครื่องมือ/สื่อ
	ผู้สอน	ผู้เรียน		
C (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือที่ เกิดจากการเรียนในกลุ่ม ย่อยที่กำหนดใน	ครูทำการ ประเมิน นักเรียนโดยใช้ แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	นักเรียน ภายในกลุ่มทำ หน้าที่ตามที่ได้รับ มอบหมาย และให้ความ ร่วมมือในการทำงาน	เมื่อทุกกลุ่มศึกษาตามหัวข้อที่ ได้รับมอบหมายเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งตัวแทนออกมาอธิบายให้ นักเรียนกลุ่มอื่นฟังโดยครู แนะนำเพิ่มเติม พร้อม ยกตัวอย่างในใบความรู้มา อธิบายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ชัดเจนยิ่งขึ้น ในระหว่างการจัด กิจกรรม การเรียนรู้ของ นักเรียน	- ใบรายชื่อ สมาชิกกลุ่ม - แบบบันทึกการ สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม - แบบประเมิน ทักษะจิตปัญญา -ใบสรุป สาระสำคัญของ การเรียนรู้

องค์ประกอบการสอน อิงแนวจิตตปัญญา	กิจกรรมการเรียนรู้ อิงแนวจิตตปัญญา		วิธีดำเนินการสอน	เครื่องมือ/สื่อ
	ผู้สอน	ผู้เรียน		
D (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการค้นพบ โดยการทำกิจกรรม ระหว่างเรียน	ครูสังเกต พฤติกรรม การทำงาน ของนักเรียน	นักเรียน ปฏิบัติตาม กิจกรรมที่ได้รับ มอบหมาย	นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมใบ งานที่ 1 เรื่องชนิดของคำใน ภาษาไทย (คำกริยา) เป็น รายบุคคล เขียนลงใน กระดาษคำตอบที่ได้รับแจก	ใบงานที่ 1 เรื่อง ชนิดของคำใน ภาษาไทย (คำกริยา)
			นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมใบ งานที่ 2 เรื่องชนิดของคำใน ภาษาไทย(คำกริยา)เป็น รายบุคคล เขียนลงใน กระดาษคำตอบที่ได้รับแจก	ใบงานที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำใน ภาษาไทย (คำกริยา)
			นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมใบ งานที่ 3 เรื่องชนิดของคำใน ภาษาไทย (คำกริยา) เป็น รายบุคคล เขียนลงใน กระดาษคำตอบที่ได้รับแจก	ใบงานที่ 3 เรื่อง ชนิดของคำใน ภาษาไทย (คำกริยา)

องค์ประกอบการสอน อิงแนวคิดปัญญา	กิจกรรมการเรียนรู้ อิงแนวคิดปัญญา		วิธีดำเนินการสอน	เครื่องมือ/สื่อ
	ผู้สอน	ผู้เรียน		
A (Active Learning) การปฏิบัติความคิดในการทำ กิจกรรมระหว่างเรียน	ครูตั้ง ประเด็น คำถามผ่าน แบบทดสอบ หลังเรียน	นักเรียนทำ แบบทดสอบ หลังเรียน	ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ หลังเรียน 10 ข้อ ภายในเวลา 10 นาที	แบบทดสอบหลัง เรียน
B (Behaving Well) การแสดงออกระหว่าง เรียน ทั้งเพื่อการแสดง ผลงานและการมีส่วน ร่วมกับกลุ่ม	ครูร่วมกัน เฉลยแบบ ทดสอบกับ นักเรียน	นักเรียนร่วมกัน แสดงความ คิดเห็น	นักเรียนและครูร่วมกันเฉลย แบบทดสอบ โดยครูชมเชยและ ให้กำลังใจตลอดจนซักถาม นักเรียนที่มีข้อสงสัย ต่างๆ พร้อมทั้งช่วยกันสรุป เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย (กริยา) ซักถาม ข้อสงสัย ต่างๆ ตามสมควร	แบบทดสอบหลัง เรียน
P (Progress) การก้าวหน้าในการเรียนซึ่ง สังเกตได้โดยครูและ นักเรียนเอง	ครูให้ นักเรียน ประเมิน ตนเอง	นักเรียน ประเมิน ตนเอง	เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมการ เรียนรู้ ได้ครบถ้วนแล้วให้ นักเรียนประเมินตนเองโดย ครูแจกแบบประเมินตนเองให้ นักเรียนพร้อมชี้แจงขั้นตอน การประเมินให้นักเรียนทราบ	แบบประเมิน ตนเอง

ขั้นที่ 6 ประเมินภาพการสอน

ครูตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียน จากพฤติกรรมการทำงานทั้งรายบุคคลและกลุ่มและให้การเสริมแรงทางสังคมให้กับนักเรียนที่เรียนเก่ง ในขณะที่เดียวกันครูได้ชี้แนะและให้กำลังใจกับนักเรียนที่เรียนอ่อน ทั้งนี้โดยการตรวจสอบความก้าวหน้า ดังนี้

1. ใบงานที่ 1 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
3. ใบงานที่ 3 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
4. ใบกิจกรรมกลุ่ม
5. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
6. แบบประเมินตนเอง
7. แบบประเมินทักษะจิตตปัญญา
8. ใบสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้
9. ใบรายชื่อสมาชิกในกลุ่ม
10. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

6.สื่อการสอน

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
4. ใบงานที่ 3 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
5. ใบกิจกรรมกลุ่ม
6. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
7. แบบประเมินตนเอง
8. แบบประเมินทักษะจิตตปัญญา
9. ใบสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้
10. ใบรายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

11. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน
12. กระดาษคำตอบ
13. กระดาษเปล่า

7. การวัดและการประเมินผล (ประเมินผลจากการตรวจ)

1. ใบงานที่ 1 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
3. ใบงานที่ 3 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
4. ใบกิจกรรมกลุ่ม
5. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
6. แบบประเมินตนเอง
7. แบบประเมินทักษะจิตตปัญญา
8. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง ความหมาย ประเภทและหน้าที่ของคำกริยา

ความหมายของคำกริยา

คำกริยา หมายถึง คำที่แสดงอาการ หรือการกระทำของคำนามและคำสรรพนาม เช่นคำว่า นอน นั่ง เดิน กิน ต้ม ทำ ยืน พูด คิด เป็นต้น

ประเภทของคำกริยา

คำกริยาแบ่งออกได้ 4 ประเภท คือ

1. สกรรมกริยา คือ กริยาที่ต้องการกรรมมารับ จึงจะได้ใจความสมบูรณ์
ตัวอย่าง เช่น
แม่ กินข้าว
อาří เขียนจดหมาย
แม่ค้า ขายต้นไม้
2. อกรรมกริยา คือ กริยาที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัว ไม่ต้องการกรรมมารับ
ตัวอย่าง เช่น
ครูมารีนี้ ยืน ในห้อง
ฮานาฟี เดินไป โรงเรียน
ต้นไม้ใหญ่ โค่น ข้างถนน

3. วิกตรรกวิทยา (กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม) คือ กริยาที่ไม่มีความหมายในตัวเอง ใช้ประกอบประธานตามลำพังไม่ได้ จะต้องมีคำนาม คำสรรพนาม หรือคำวิเศษณ์มาขยาย จึงจะได้ความ กริยาพวกนี้ได้แก่คำว่า เป็น เหมือน เปรียบเหมือน เท่า คล้าย คือ เสมือน ดุจ เพียงดั่ง ประหนึ่ง ราวกับ อุปมาเหมือน

ตัวอย่าง เช่น

อาลีฟ เป็น หมอ

รูปร่าง ราวกับ ยักษ์

อาชีพทำงาน ประดุจ เครื่องจักร

แมว คล้าย เสือ

4. กริยาช่วยหรือกริยานุเคราะห์ คือ กริยาที่ทำหน้าที่ช่วยกริยาอื่นในประโยค ให้แสดงความหมายบอกกาล เช่น

บอกปัจจุบันกาล

นानी กำลัง เรียน

อาจารย์ ยัง ทำงาน อยู่

บอกอดีตกาล

อาฟีฟิ ได้ มาหาฉัน

สารินี เคย ซื้อเสื้อสีเขียว

บอกอนาคตกาล

มูรนี จะ เรียนต่อที่ไหน

วาวา จะ ไปพบคุณในวันพรุ่งนี้

ใบงานที่ 1

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงอธิบายความหมายของคำกริยา

.....

.....

.....

.....

2. จงบอกคำกริยามีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. จงบอกหน้าที่ของคำกริยาพร้อมยกตัวอย่างประกอบให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Prince of Songkhla University
ปัตตานี Campus

เฉลย ใบงานที่ 1

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. คำกริยา หมายความว่า คำที่แสดงอาการ หรือการกระทำของคำนามและคำสรรพนาม เช่นคำว่า ยืน นอน นั่ง เดิน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด เป็นต้น

2. คำกริยา มี 4 ประเภท ได้แก่

1. สกรรมกริยา
2. อกรรมกริยา
3. วิกตรรถกริยา
4. กริยาช่วยหรือกริยานุเคราะห์

3. หน้าที่ของคำกริยา โดยสังเขป พร้อมตัวอย่าง

1. ทำหน้าที่เป็นประธาน

ตัวอย่าง นั่งมาก ทำให้ปวดหลัง
อ่านดัง ๆ เป็นดีแน่

2. ทำหน้าที่เป็นกรรม

ตัวอย่าง เขารัก เรียน มากกว่ารัก เล่น
เขาชอบ กินจุบจิบ

3. ทำหน้าที่เป็นตัวแสดงในภาคแสดงของประโยค

ตัวอย่าง นักเรียนทุกคน ควรอนุรักษ์ ธรรมชาติ
พวกเราพัฒนา โรงเรียนของเรา

4. ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย

ตัวอย่าง ขยายประธาน เช่น ดอกมะลิร้อยมาลัย บูชาแม่

ตัวอย่าง ขยายกริยา เช่น นักเรียนเดินเล่นตอนเช้า

ใบงานที่ 2

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงระบุคำกริยาและประเภทของคำกริยา

ประโยค	คำกริยา	ประเภทของคำกริยา
ตัวอย่าง น้องเปิดหน้าต่างห้อง		
1. กระต่ายนอนใกล้ประตูบ้าน		
2. พ่อซื้อโทรทัศน์		
3. สมชายวิ่งเร็วมาก		
4. ฟาตินเป็นนักดนตรี		
5. อนันต์เหมือนแม่มาก		
6. น้องเคยไปเชียงใหม่		
7. แม่กำลังทำงานบ้าน		
8. พี่อรรณวกินทุเรียน		
9. จงตั้งใจเรียนให้ดี		
10. คุณตานั่งบนโซฟา		
11. น้ำสาขายخنมปิ้ง		
12. เธอต้องทำการบ้าน		
13. ฟาดิลดื่มนมทุกวัน		
14. เขา คือ นายแพทย์		
15. ตำรวจจับผู้ร้าย		

เฉลยใบงานที่ 2

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงระบุคำกริยาและประเภทของคำกริยา

ประโยค	คำกริยา	ประเภทของคำกริยา
ตัวอย่าง น้องเปิดหน้าต่างห้อง	เปิด	สกรรมกริยา
1. กระต่ายนอนใกล้ประตูบ้าน	นอน	อกรรมกริยา
2. พ่อซื้อโทรทัศน์	ซื้อ	สกรรมกริยา
3. สมชายวิ่งเร็วมาก	วิ่ง	อกรรมกริยา
4. ฟาตินเป็นนักดนตรี	เป็น	วิกตรรถกริยา
5. อนันต์เหมือนแม่มาก	เหมือน	วิกตรรถกริยา
6. น้องเคยไปเชียงใหม่	เคย	กริยานุเคราะห์
7. แม่กำลังทำงานบ้าน	กำลัง	กริยานุเคราะห์
8. พี่อรรณากินทุเรียน	กิน	สกรรมกริยา
9. จงตั้งใจเรียนให้ดี	จง	กริยานุเคราะห์
10. คุณตานั่งบนโซฟา	นั่ง	อกรรมกริยา
11. น้ำสาขายخنมปัง	ขาย	สกรรมกริยา
12. เธอต้องทำการบ้าน	ต้อง	กริยานุเคราะห์
13. ฟาติลดื่มนมทุกวัน	ดื่ม	สกรรมกริยา
14. เขา คือ นายแพทย์	คือ	วิกตรรถกริยา
15. ตำรวจจับผู้ร้าย	จับ	สกรรมกริยา

ใบงานที่ 3
เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงนำกริยาต่อไปนี้เติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

ล้าง เहां ซัก ป้อน ตกใจ ปรง ขับ นอน หาว อ่าน นั่ง ชอบ เลี้ยง

สุนัข.....เสียงดังทำให้คนร้าย.....

อามาณี.....ข้าวให้น้องสาว

คุณพ่อ.....รถยนต์ด้วยความเร็ว

คุณแม่.....หนังสือทุกวัน

แม่ครัว.....อาหารอร่อย

คุณยาย.....ผ้าเสร็จแล้ว

ก่อนรับประทานอาหารควร.....มือให้สะอาด

คุณตา.....บนเก้าอี้

ผู้หญิง.....ดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม

ที่บ้านฉัน.....แมวหลายตัว

Prince of Songkla University
Pattani Campus

เฉลยใบงานที่ 3
เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

สุนัข เห่า เสียงดังทำให้คนนี้ตกใจ
อามานี ป้อน ข้าวให้น้องสาว
คุณพ่อ ขับ รถยนต์ด้วยความเร็ว
คุณแม่ อ่าน หนังสือทุกวัน
แม่ครัว ปรุง อาหารอร่อย
คุณยาย ซัก ผ้าเสร็จแล้ว
ก่อนรับประทานอาหารควร ล้าง มือให้สะอาด
คุณตานั่งบนเก้าอี้
ผู้หญิงชอบดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม
ที่บ้านฉัน เลี้ยง แมวหลายตัว

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ใบกิจกรรมกลุ่มที่

เรื่อง.....

เขียนชื่อสมาชิกกลุ่ม

รายชื่อสมาชิกกลุ่มที่.....

1. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....หัวหน้ากลุ่ม
2. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....รองหัวหน้ากลุ่ม
3. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....สมาชิก
4. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....สมาชิก
5. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....เลขานุการกลุ่ม

หมายเหตุ

หัวหน้ากลุ่ม

ทำหน้าที่ควบคุมกิจกรรมและร่วมแสดงความคิดเห็น

รองหัวหน้ากลุ่ม

ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมกลุ่มและร่วมแสดงความคิดเห็น

สมาชิกกลุ่ม

ทำหน้าที่ร่วมแสดงความคิดเห็น

เลขานุการกลุ่ม

ทำหน้าที่จัดบันทึกและร่วมแสดงความคิดเห็น

กลุ่มที่.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง ให้คะแนนตามช่องที่ต้องการประเมินตามความเป็นจริง

รายชื่อสมาชิก ในกลุ่ม	การแสดง ความคิดเห็น	ความตั้งใจ ในการทำงาน	ความร่วมมือ ในกลุ่ม	การรับฟัง ความคิดเห็น	คะแนน รวม
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

เกณฑ์การประเมิน

ปฏิบัติเสมอๆ	3	คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยครั้ง	1	คะแนน
ไม่ปฏิบัติเลย	0	คะแนน

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
0 - 3	ควรปรับปรุง

ใบกิจกรรมกลุ่ม

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ใบสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ใบสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ตามพฤติกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติจริง

พฤติกรรม	บทบาทนักเรียน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1. เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง				
2. แสดงออกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม				
3. มีมนุษยสัมพันธ์กับกลุ่มที่ร่วมงาน				
4. มีวิธีการปฏิบัติอย่างเหมาะสม				
5. มีผลงานจากการปฏิบัติ				
6. มีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเองและเพื่อน				
รวมคะแนน				

เกณฑ์การประเมิน

ดีมาก	= 4	หมายถึง	เมื่อแสดงพฤติกรรมโดดเด่น ชัดเจน เป็นกิจนิสัย
ดี	= 3	หมายถึง	เมื่อละเลยการแสดงพฤติกรรมเป็นบางครั้ง หรือมีข้อบกพร่อง เล็กน้อย
พอใช้	= 2	หมายถึง	เมื่อมีความพยายามที่จะแสดงพฤติกรรม โดยต้องคอยกระตุ้นเป็นบางครั้ง
ควรปรับปรุง	= 1	หมายถึง	เมื่อแสดงพฤติกรรมน้อยครั้งมาก หรือไม่แสดงเลย

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
21 - 24	ดีมาก
16 - 20	ดี
11 - 15	พอใช้
6 - 10	ควรปรับปรุง

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง เมื่อแสดงพฤติกรรมน้อยครั้งมาก หรือไม่แสดงเลย
- 2 หมายถึง เมื่อมีความพยายามที่จะแสดงพฤติกรรม โดยต้องคอยกระตุ้นเป็นบางครั้ง
- 3 หมายถึง เมื่อละเลยการแสดงพฤติกรรมเป็นบางครั้ง หรือมีข้อบกพร่องเล็กน้อย
- 4 หมายถึง เมื่อแสดงพฤติกรรมโดดเด่น ชัดเจน เป็นกิจนิสัย

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
0 – 5	ควรปรับปรุง
6 - 10	พอใช้
11 – 15	ดี
16 – 20	ดีมาก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

วิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 3 ชั่วโมง

1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด ม.๑/๓ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคได้ถูกต้อง

2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

คำกริยา หมายถึง คำที่แสดงอาการ หรือการกระทำของคำนามและคำสรรพนาม เช่นคำว่า ยืน นอน นั่ง เดิน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด เป็นต้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำกริยาได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของคำกริยาได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถอธิบายหน้าที่ของคำกริยาได้ถูกต้อง
4. เมื่อครูกำหนดสถานการณ์ นักเรียนสามารถใช้คำกริยาได้ถูกต้อง

4. สาระการเรียนรู้

ทักษะกระบวนการ

- ทักษะการสังเคราะห์
- ทักษะการอธิบาย
- ทักษะการแสดงออก

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. นักเรียนและครูร่วมกันพูดคุยทักทายกันโดยนำเรื่องราวในชีวิตประจำวันที่มีประเด็นการใช้ภาษาไทย

2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์เดิมซึ่งนักเรียนได้เคยเรียนมาบ้างแล้วเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนครูตั้งคำถามนักเรียนให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำกริยาและการใช้คำกริยามีคำใดบ้าง

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ เป็นเวลา 10 นาที

5. ครูแจกใบความรู้ที่ 1 เรื่องความหมาย ประเภท และหน้าที่ของคำกริยาให้นักเรียนศึกษาแล้วบันทึกสาระสำคัญลงในใบสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม โดยแบ่งสมาชิกในกลุ่มให้เท่ากันให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่กลุ่มตนได้รับมอบหมายลงในใบกิจกรรมกลุ่มพร้อมสรุปความคิดเป็นแผนภาพความคิดลงในกระดาษที่ครูแจกซึ่งมีหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 สกรรมกริยา

กลุ่มที่ 2 อกรรมกริยา

กลุ่มที่ 3 วิกตรรถกริยา

กลุ่มที่ 4 กริยา ช่วยหรือกริยานุเคราะห์

7. เมื่อทุกกลุ่มได้ศึกษาตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งตัวแทนออกมาอธิบายให้นักเรียนกลุ่มอื่นฟังโดยครูแนะนำเพิ่มเติม พร้อมยกตัวอย่างในใบความรู้มาอธิบายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ครูทำการประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

8. ครูแจกใบงานที่ 1 เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา) ให้นักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตาม

9. ครูแจกใบงานที่ 2 เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา) ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามคำแนะนำ เขียนลงในกระดาษคำตอบที่ได้รับแจก
10. ครูแจกใบงานที่ 3 เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา) ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามคำแนะนำ คำแนะนำ เขียนลงในกระดาษคำตอบที่ได้รับแจก
11. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยใบงานต่างๆ พร้อมทั้งชมเชยให้กำลังใจตามสมควร
12. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ เป็นเวลา 10 นาที
13. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยแบบทดสอบ ชมเชยให้กำลังใจซัก ถามข้อสงสัยต่างๆ พร้อมทั้งช่วยกันสรุปเรื่องชนิดของคำในภาษาไทย(คำกริยา) ซักถาม ข้อสงสัย ต่างๆ ตามสมควร
14. ครูหาอาสาสมัคร 3 คน เพื่อทบทวนสาระการเรียนรู้ที่ได้เรียนครั้งนี้ จากนั้นครูทบทวนเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง
15. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนแล้วครูให้นักเรียนประเมินตนเอง โดยครูแจกใบประเมินตนเองให้นักเรียนพร้อมชี้แจงขั้นตอนการประเมินให้นักเรียนทราบ

6. สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง ชนิดของคำ(คำกริยา)
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย(คำกริยา)
4. ใบงานที่ 3 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย(คำกริยา)
5. ใบกิจกรรมกลุ่ม เรื่องชนิดของคำ(คำกริยา)
6. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
7. แบบประเมินตนเอง
8. แบบประเมินทักษะจิตตปัญญา
9. ใบสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้
10. ใบรายชื่อสมาชิกในกลุ่ม
- 11.แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

7. การวัดและการประเมินผล (ประเมินผลจากการตรวจ)

1. ใบงานที่ 1 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
3. ใบงานที่ 3 เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)
4. ใบกิจกรรมกลุ่ม
5. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
6. แบบประเมินตนเอง
7. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง ความหมาย ประเภทและหน้าที่ของคำกริยา

ความหมายของคำกริยา

คำกริยา หมายถึง คำที่แสดงอาการ หรือการกระทำของคำนามและคำสรรพนาม เช่นคำว่า นอน นั่ง เดิน กิน ต้ม ทำ ยืน พูด คิด เป็นต้น

ประเภทของคำกริยา

คำกริยาแบ่งออกได้ 4 ประเภท คือ

1. สกรรมกริยา คือ กริยาที่ต้องการกรรมมารับ จึงจะได้ใจความสมบูรณ์

ตัวอย่าง เช่น

- แม่ กินข้าว
- อารี เขียนจดหมาย
- แม่ค้า ขายต้นไม้

2. อกรรมกริยา คือ กริยาที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัว ไม่ต้องการกรรมมารับ

ตัวอย่าง เช่น

- ครูมารีนี้ ยืน ในห้อง
- ฮานาฟี เดินไป โรงเรียน
- ต้นไม้ใหญ่ โคนข้างถนน

3. วิกตรรกกริยา (กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม) คือ กริยาที่ไม่มี ความหมายในตัวเอง ใช้ประกอบประธานตามลำพังไม่ได้ จะต้องมีคำนาม คำสรรพนาม หรือคำวิเศษณ์มาขยาย จึงจะได้ความ กริยาพวกนี้ได้แก่คำว่า เป็น เหมือน เปรียบเหมือน เท่า คล้าย คือ เสมือน ดุจ เพียงดั่ง ประหนึ่ง ราวกับ อุปมาเหมือน

ตัวอย่าง เช่น

อาลีฟ เป็น หมอ

รูปร่าง ราวกับ ยักษ์

อาชีพทำงาน ประดุจ เครื่องจักร

แมว คล้าย เสือ

4. กริยาช่วยหรือกริยานุเคราะห์ คือ กริยาที่ทำหน้าที่ช่วยกริยาอื่นในประโยค ให้แสดงความหมายบอกกาล เช่น

บอกปัจจุบันกาล

นานี กำลัง เรียน

อาจารย์ ยัง ทำงาน อยู่

บอกอดีตกาล

อาฟีฟิ ได้ มาหาฉัน

สารินี เคย ซื้อเสื้อสีเขียว

บอกอนาคตกาล

มูรนี จะ เรียนต่อที่ไหน

วาวา จะ ไปพบคุณในวันพรุ่งนี้

ใบงานที่ 1

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงอธิบายความหมายของคำกริยา

.....

.....

.....

.....

2. จงบอกคำกริยามีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. จงบอกหน้าที่ของคำกริยาพร้อมยกตัวอย่างประกอบให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ 1

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. คำกริยา หมายความว่า คำที่แสดงอาการ หรือการกระทำของคำนามและคำสรรพนาม เช่นคำว่า ยืน นอน นั่ง เดิน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด เป็นต้น

2. คำกริยา มี 4 ประเภท ได้แก่

1. สกรรมกริยา
2. อกรรมกริยา
3. วิกตรรถกริยา
4. กริยาช่วยหรือกริยานุเคราะห์

3. หน้าที่ของคำกริยา โดยสังเขป พร้อมตัวอย่าง

1. ทำหน้าที่เป็นประธาน

ตัวอย่าง นั่งมาก ทำให้ปวดหลัง
อ่านดัง ๆ เป็นดีแน่

2. ทำหน้าที่เป็นกรรม

ตัวอย่าง เขารัก เรียน มากกว่ารัก เล่น
เขาชอบ กินจุบจิบ

3. ทำหน้าที่เป็นตัวแสดงในภาคแสดงของประโยค

ตัวอย่าง นักเรียนทุกคน ควรอนุรักษ์ ธรรมชาติ
พวกเราพัฒนา โรงเรียนของเรา

4. ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย

ตัวอย่าง ขยายประธาน เช่น ดอกมะลิร้อยมาลัย บูชาแม่

ตัวอย่าง ขยายกริยา เช่น นักเรียนเดินเล่นตอนเช้า

ใบงานที่ 2

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงระบุคำกริยาและประเภทของคำกริยา

ประโยค	คำกริยา	ประเภทของคำกริยา
ตัวอย่าง น้องเปิดหน้าต่างห้อง		
1. กระต่ายนอนใกล้ประตูบ้าน		
2. พ่อซื้อโทรทัศน์		
3. สมชายวิ่งเร็วมาก		
4. ฟาตินเป็นนักดนตรี		
5. อนันต์เหมือนแม่มาก		
6. น้องเคยไปเชียงใหม่		
7. แม่กำลังทำงานบ้าน		
8. พี่อรรณวกินทุเรียน		
9. จงตั้งใจเรียนให้ดี		
10. คุณตานั่งบนโซฟา		
11. น้ำสาขายخنมปัง		
12. เธอต้องทำการบ้าน		
13. ฟาดิลดื่มนมทุกวัน		
14. เขา คือ นายแพทย์		
15. ตำรวจจับผู้ร้าย		

เฉลยใบงานที่ 2

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงระบุคำกริยาและประเภทของคำกริยา

ประโยค	คำกริยา	ประเภทของคำกริยา
ตัวอย่าง น้องเปิดหน้าต่างห้อง	เปิด	สกรรมกริยา
1. กระท่ายนอนใกล้ประตูบ้าน	นอน	อกรรมกริยา
2. พ่อซื้อโทรทัศน์	ซื้อ	สกรรมกริยา
3. สมชายวิ่งเร็วมาก	วิ่ง	อกรรมกริยา
4. ฟาตินเป็นนักดนตรี	เป็น	วิกตรรถกริยา
5. อนันต์เหมือนแม่มาก	เหมือน	วิกตรรถกริยา
6. น้องเคยไปเชียงใหม่	เคย	กริยานุเคราะห์
7. แม่กำลังทำงานบ้าน	กำลัง	กริยานุเคราะห์
8. พี่อรรณากินทุเรียน	กิน	สกรรมกริยา
9. จงตั้งใจเรียนให้ดี	จง	กริยานุเคราะห์
10. คุณตานั่งบนโซฟา	นั่ง	อกรรมกริยา
11. น้ำสาขายخنมปัง	ขาย	สกรรมกริยา
12. เธอต้องทำการบ้าน	ต้อง	กริยานุเคราะห์
13. ฟาติลดื่มนมทุกวัน	ดื่ม	สกรรมกริยา
14. เขา คือ นายแพทย์	คือ	วิกตรรถกริยา
15. ตำรวจจับผู้ร้าย	จับ	สกรรมกริยา

ใบงานที่ 3
เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

คำชี้แจง : จงนำกริยาต่อไปนี้เติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

ล้าง เहां ซัก ป้อน ตกใจ ปรง ขับ นอน หาว อ่าน นั่ง ชอบ เลี้ยง

สุนัข.....เสียงดังทำให้คนร้าย.....

อามาณี.....ข้าวให้น้องสาว

คุณพ่อ.....รถยนต์ด้วยความเร็ว

คุณแม่.....หนังสือทุกวัน

แม่ครัว.....อาหารอร่อย

คุณยาย.....ผ้าเสร็จแล้ว

ก่อนรับประทานอาหารควร.....มือให้สะอาด

คุณตา.....บนเก้าอี้

ผู้หญิง.....ดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม

ที่บ้านฉัน.....แมวหลายตัว

Prince of Songkla University
Pattani Campus

เฉลยใบงานที่ 3
เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย (คำกริยา)

สุนัข เห่า เสียงดังทำให้คนนี้ตกใจ
อามานี ป้อน ข้าวให้น้องสาว
คุณพ่อ ขับ รถยนต์ด้วยความเร็ว
คุณแม่ อ่าน หนังสือทุกวัน
แม่ครัว ปรุง อาหารอร่อย
คุณยาย ซัก ผ้าเสร็จแล้ว
ก่อนรับประทานอาหารควร ล้าง มือให้สะอาด
คุณตานั่งบนเก้าอี้
ผู้หญิงชอบดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม
ที่บ้านฉัน เลี้ยง แมวหลายตัว

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ใบกิจกรรมกลุ่มที่

เรื่อง.....

เขียนชื่อสมาชิกกลุ่ม

รายชื่อสมาชิกกลุ่มที่.....

1. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....หัวหน้ากลุ่ม
2. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....รองหัวหน้ากลุ่ม
3. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....สมาชิก
4. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....สมาชิก
5. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....เลขานุการกลุ่ม

หมายเหตุ

หัวหน้ากลุ่ม

ทำหน้าที่ควบคุมกิจกรรมและร่วมแสดงความคิดเห็น

รองหัวหน้ากลุ่ม

ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมกลุ่มและร่วมแสดงความคิดเห็น

สมาชิกกลุ่ม

ทำหน้าที่ร่วมแสดงความคิดเห็น

เลขานุการกลุ่ม

ทำหน้าที่จัดบันทึกและร่วมแสดงความคิดเห็น

กลุ่มที่.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง ให้คะแนนตามช่องที่ต้องการประเมินตามความเป็นจริง

รายชื่อสมาชิก ในกลุ่ม	การแสดง ความคิดเห็น	ความตั้งใจ ในการทำงาน	ความร่วมมือ ในกลุ่ม	การรับฟัง ความคิดเห็น	คะแนน รวม
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

เกณฑ์การประเมิน

ปฏิบัติเสมอๆ	3	คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยครั้ง	1	คะแนน
ไม่ปฏิบัติเลย	0	คะแนน

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
0 - 3	ควรปรับปรุง

ใบกิจกรรมกลุ่ม

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ใบสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ใบสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ตามพฤติกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติจริง

พฤติกรรม	บทบาทนักเรียน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1. เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง				
2. แสดงออกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม				
3. มีมนุษยสัมพันธ์กับกลุ่มที่ร่วมงาน				
4. มีวิธีการปฏิบัติอย่างเหมาะสม				
5. มีผลงานจากการปฏิบัติ				
6. มีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเองและเพื่อน				
รวมคะแนน				

เกณฑ์การประเมิน

ดีมาก = 4 หมายถึง เมื่อแสดงพฤติกรรมโดดเด่น ชัดเจน เป็นกิจนิสัย

ดี = 3 หมายถึง เมื่อละเลยการแสดงพฤติกรรมเป็นบางครั้ง หรือมีข้อบกพร่อง เล็กน้อย

พอใช้ = 2 หมายถึง เมื่อมีความพยายามที่จะแสดงพฤติกรรม โดยต้องคอยกระตุ้นเป็นบางครั้ง

ควรปรับปรุง = 1 หมายถึง เมื่อแสดงพฤติกรรมน้อยครั้งมาก หรือไม่แสดงเลย

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
21 - 24	ดีมาก
16 - 20	ดี
11 - 15	พอใช้
6 - 10	ควรปรับปรุง

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

แบบประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ข้อ	ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน					
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งมีการกำหนดเนื้อหาสาระที่ชัดเจน					
3.	การจัดบรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้					
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการเน้นให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง					
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น					
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมที่ดีงาม					
7.	การจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้งมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามปัญหาและแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน					
8.	เนื้อหามีความกะทัดรัด ชัดเจน เป็นลำดับขั้น ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับ ความรู้ใหม่					
9.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายทำให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนจะได้เข้าใจเนื้อหาสาระที่เรียน					
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งครูได้แจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบทุกครั้ง					
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
12.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้เข้าใจง่าย					

ข้อ	ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
13.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งมีการประเมินตามสภาพจริง					
14.	การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้					
15.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน					
16.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม					
17.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการคิดวิเคราะห์การใช้ความคิด เพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
18.	นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกและน่าสนใจ					
19.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้					
20.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดที่สูงขึ้น					
21.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้เข้าใจและรู้จักเพื่อนมากขึ้น					
22.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเป็นกันเอง ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจให้คำแนะนำและรับฟังความคิดเห็น					
23.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด					
24.	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
25.	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อความรู้/ประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คะแนน เต็ม 40 คะแนน เวลา 60 นาที

คำชี้แจงในการทำแบบทดสอบ

1.แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยมีจำนวนทั้งหมด 40 ข้อ เป็นแบบปรนัย เลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือกทั้งหมด

2.ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในช่องตัวเลือก ก, ข, ค, หรือ ง ของกระดาษคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใด คือ ความหมายของคำนาม

ก. คำเรียกชื่อทั่วไป

ข. คำเรียกชื่อเฉพาะ

ค. คำเรียกสิ่งที่มีตัวตน

ง. คำเรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่

2. ข้อใด คือ ความหมายของบุพบท

ก. คำที่ใช้นำหน้าคำเพื่อแสดงความสัมพันธ์กันระหว่างคำ

ข. คำที่แสดงพฤติกรรม

ค. คำที่มีตำแหน่งอยู่ท้ายประโยค

ง. คำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำในประโยค

3. ข้อใด คือ ความหมายของคำวิเศษณ์

ก. คำที่มีความหมายเหมือนกันมาวางซ้อนกันเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

ข. คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงความรู้สึกของผู้พูด

ค. คำที่ทำหน้าที่ขยายความหมายของคำในประโยค

ง. การซ้ำคำเดียวกันเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

4. ข้อใด คือ ความหมายของคำอูทาน
- ก. การซ้ำคำเดียวกันเพื่อให้เกิดความหมายใหม่
 - ข. คำที่มีความหมายเหมือนกันมาวางซ้อนกันเพื่อให้เกิดความหมายใหม่
 - ค. คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงความรู้สึกของผู้พูด
 - ง. คำที่ทำหน้าที่ขยายความหมายของคำในประโยค
5. ข้อใด คือ ความหมายของคำสันธาน
- ก. คำที่ทำหน้าที่บอกความหมาย
 - ข. คำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำ
 - ค. คำที่ทำหน้าที่แสดงความหมาย
 - ง. คำที่ทำหน้าที่ขยายความหมาย
6. ข้อใด คือ ความหมายของคำสรรพนาม
- ก. คำเรียกชื่อ
 - ข. คำบอกชื่อ
 - ค. คำแทนชื่อ
 - ง. คำและชื่อ
7. ข้อใด คือ ความหมายของคำกริยา
- ก. คำที่ทำหน้าที่แทนนาม
 - ข. คำที่แสดงความหมายของบุคคล สิ่งของ
 - ค. คำที่แสดงว่ามีอาการ การกระทำ
 - ง. ไม่มีข้อใดถูก
8. คำว่า “ฉัน” ในข้อใดทำหน้าที่เป็น คำกริยา
- ก. พระฉันเพล
 - ข. ฉันรักพ่อแม่
 - ค. ห้องนี้เป็นห้องของฉัน
 - ง. ฉันกำลังเรียนวิชาร้อยกรอง เรื่องลักษณะคำ

9. คำบุพบทในข้อใดที่ไม่แสดงความสัมพันธ์กับคำบุพบทอื่น

- ก. อวฟาร์เล่นกับฮานีฟ
- ข. ฟากีพนอนในห้อง
- ค. กระเป๋าของเธอใช้ไหม

ง. ตุ๊กก่อนกุมภกรรณยักษ์

10. ประโยคในข้อใดไม่มีคำสันธานปรากฏ

- ก. เขาขยันแต่สอบตก
- ข. อัสรินและฮิลมีไม่เที่ยวทะเล

ค. มีนาไปโรงเรียน

- ง. พ่อและแม่กำลังรับประทานอาหารเช้า

11. ประโยคในข้อใดที่มีคำอุทานที่เปล่งออกมาแสดงความรู้สึกเจ็บ

- ก. แย่แล้ว ! ฉันลืมหุ้ยแจไว้ที่รถ
- ข. โถ ! เธอเจ็บเข่ามากไหม
- ค. ว้าย ! ตัวอะไรข้ามถนนเมื่อคืน

ง. โอ๊ย ! หัวของฉันจะแตกไหม

12. ประโยคในข้อใดไม่มีคำวิเศษณ์

- ก. ดอกมะลิมีกลิ่นหอม
- ข. วิลดาณีย์วิ่งเร็ว

ค. อีสกานดาอ่านหนังสือ

- ง. อัฟนานชอบนอนดึก

13. ข้อความในข้อใดมีคำนามชนิดอาการนาม

ก. ความรัก ความห่วงใยที่ฉันมีให้เธอ

- ข. คนสุขุบบุหรี่มากไปไม่ดีต่อสุขภาพ
- ค. ฉันนอนก่อนฉันจึงตื่นเช้า

- ง. มุมีนะหมีมีกระเป๋าใบใหญ่มาก

14. ประโยคในข้อใดที่มีคำสรรพนามทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยค

ก. ฉันกำลังทำการบ้าน

ข. ครูให้ฉันกวาดห้อง

ค. เธอเป็นหัวหน้าเวร

ง. คุณยายหลับแล้วคะ

15. คำว่า “ปฏิทิน กระจดาษ กระจเป็อง” มีคำลักษณะนามตรงกับข้อใด

ก. อัน

ข. แผ่น

ค. ดอก

ง. ฉบับ

16. “นักเรียน.....เรียนหนังสือ” จงเติมคำกริยาที่กำหนดให้สมบูรณ์

ก. คนนั้น

ข. ตั้งใจ

ค. สวย

ง. หล่อ

17. คำอุทานที่เปล่งเสียงออกมาว่า “เฮ้! ไชโย!” เป็นคำที่แสดงความรู้สึกอย่างไร

ก. เจ็บปวด

ข. ประหลาดใจ

ค. ดีใจ

ง. โกรธเคือง

18. “ปัจจุบัน กลางวัน พลบค่ำ สีเขียว” จากคำที่กำหนดให้คำวิเศษณ์ข้อใดไม่เข้าพวก

ก. ปัจจุบัน

ข. กลางวัน

ค. พลบค่ำ

ง. บางส่วน

19. น้ำท่วมเพราะฝนตก” ข้อความดังกล่าวเป็นคำสันธานประเภทใด
- ก. คำสันธานเชื่อมความขัดแย้งกัน
 - ข. คำสันธานเชื่อมความให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง
 - ค. คำสันธานเชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน
 - ง. คำสันธานเชื่อมความสละสลวย
20. “คุณแม่กำลังซื้อของในตลาด” ข้อความดังกล่าวเป็นคำบุพบทประเภทใด
- ก. บอกสถานที่
 - ข. บอกเวลา
 - ค. บอกความเป็นเจ้าของ
 - ง. บอกความเกี่ยวเนื่องกัน
21. คำสรรพนามในข้อใดต่อไปนี้เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2
- ก. เธอต้องตั้งใจเรียนให้มากกว่านี้
 - ข. ผมไม่ได้เป็นพยาบาล
 - ค. ใครทำแก้วแตก
 - ง. ฉันเป็นคนเขียนจดหมาย
22. “ รณพีร์และเพียงขวัญไปซื้อกับข้าวที่ตลาดรูสมิแล” ประโยคนี้นี้มีวิสามานยนามกี่คำ
- ก. 2 คำ
 - ข. 3 คำ
 - ค. 4 คำ
 - ง. 5 คำ
23. ข้อใดใช้คำบุพบทได้ถูกต้อง
- ก. ปากกาตัวนี้เหมาะแก่คนที่ชอบเขียนหนังสือเท่านั้น
 - ข. ฉันอยากไปชมพิพิธภัณฑ์ของชาติ
 - ค. เขาให้ของขวัญทุกคนด้วยความเต็มใจ
 - ง. สุนัขข้างถนนเป็นสัตว์ที่น่าสงสารจริงๆ

24. ข้อใดมีคำสรรพนามน้อยที่สุด (นับคำซ้ำด้วย)
- ก. "ข้าเคยบอกเจ้าหรือว่าต้องการให้นั่งแช่มมารับใช้ข้า"
- ข. "หม่อมฉันรู้ว่าทาสที่มีพ่อแม่เป็นทาส มันไม่อาจไถ่ตัวเองได้"
- ค. "ไปเรือนทำนองอย่างนั่งนาน การเรือนตนเร่งคิด"
- ง. "นี่คงเป็นกลอุบายของขุนเมืองซึ่งต้องการให้เราตกหลุมพราง"
25. "เจ้าของตาลรักหวานขึ้นเป็นต้น
ระวังตนตีนมือระมัดมัน
เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครั้น
ถ้าปลั่งปล้นเจ้าบอกเหมือนตกลูกตาล" คำประพันธ์นี้มีกริยากี่คำ
- ก. 6 คำ
- ข. 7 คำ
- ค. 8 คำ
- ง. 9 คำ
26. คำว่า "เพราะ" ในข้อใดไม่เป็นคำสันธาน
- ก. สитар้องเพลงเพราะกว่าคนอื่น ๆ
- ข. ดารามักประสบอุบัติเหตุเพราะขับรถเร็ว
- ค. นักเรียนบางคนกลับบ้านช้าเพราะช่วยโรงเรียนทำกิจกรรม
- ง. เพราะทำงานไม่เสร็จ โสภาก็ไม่ได้ไปชมภาพยนตร์
27. "ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนหนึ่งมีต้นลำพูใหญ่" ข้อความนี้มีคำวิเศษณ์กี่คำ
- ก. 1 คำ
- ข. 2 คำ
- ค. 3 คำ
- ง. 4 คำ
28. "อ้าว! ทำไมล่ะ" เป็นคำอุทานที่แสดงถึงข้อใด
- ก. เข้าใจ
- ข. สงสัย
- ค. เสียใจ
- ง. น้อยใจ

29. คำวิเศษณ์ในข้อใดทำหน้าที่ขยายกริยา

ก. เขาซื้อจานใหม่มา 3 ใบ

ข. ร่มคันใหญ่ช่วยกันแดดได้

ค. มะม่วงผลนี้เปรี้ยวจัดเลย

ง. สุนัขบ้านเธอกินกับมากกว่าข้าววันละ

30. “เขาไม่ทำงาน.....วัน ๆ ได้แต่นั่ง ๆ นอน ๆ ” ควรเติมคำอุทานเสริมบทได้ในช่องว่าง

ก. ทำการ

ข. ทำเงิน

ค. กวาดบ้าน

ง. เกียจคร้าน

31. ข้อใดใช้ว่า “ความ” ไม่ถูกต้อง

ก. ความเจริญ

ข. ความเศร้าโศก

ค. ความบ้าน

ง. ความหวัง

32. ครูสอนนักเรียน คำว่า "สอน" ในประโยค เป็นคำชนิดใด

ก. คำสรรพนาม

ข. คำบุพบท

ค. คำวิเศษณ์

ง. คำกริยา

33. คำว่า “ฉัน” ทำหน้าที่อะไร

ก. คำสรรพนามบุรุษที่ 1

ข. คำสรรพนามบุรุษที่ 2

ค. คำสรรพนามบุรุษที่ 3

ง. คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2

34. คำว่า “แต่ แต่ว่า ถึง..ก็” มักใช้กับคำสันธานประเภทใด
- สันธานความเพื่อสละสลวย
 - สันธานเชื่อมความขัดแย้งกัน
 - สันธานเชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน
 - สันธานเชื่อมความคล้ายตามกัน
35. คำว่า “ดูกร ดูก่อน ดูรา ข้าแต่ ดูแน่ะ” เป็นคำบุพบทประเภทใด
- คำบุพบทที่ไม่แสดงความสัมพันธ์กับบทอื่น
 - คำบุพบทที่แสดงความสัมพันธ์กับบทอื่น
 - คำบุพบทที่แสดงพฤติกรรม
 - คำบุพบทที่เชื่อมความเข้าด้วยกัน
36. ถ้าเขาขยันอ่านหนังสือเขาจะทำคะแนนได้ดี” คำได้ในข้อความนี้เป็นคำสันธาน
- ดี
 - เจอ
 - ทำ
 - ถ้า
37. ข้อใดใช้ลักษณนามไม่ถูกต้อง
- รู้ไหมว่าต้องเสียเหงื่อที่ร้อยหยดกว่าจะทำการเกษตรเสร็จเรียบร้อย
 - กวีบทนี้สุนทรภู์แต่งได้ไพเราะมาก
 - เดี๋ยวนี้ทองคำราคาบาทละเท่าไร
 - เมื่อเช้าใครเป็นคนรับจดหมายของนี้
38. บุพบทในข้อใดแสดงความเป็นเจ้าของ
- แจกันใบนี้ทำด้วยกระดาษเคลือบเทียนไข
 - สถาบันมะเร็งแห่งชาติอยู่ที่ไหน
 - ห้องสมุดอยู่ใกล้กับห้องอาจารย์ฝ่ายปกครอง
 - เธอร้องเพลงอยู่ริมทะเล

39. ข้อใดมีกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ

ก. เขานั่งเล่น

ข. แม่วิ่งที่สนาม

ค. สมชายตีหมาเขียว

ง. น้องกินขนมปังกรอบ

40. ข้อใดมีคำอุทาน

ก. มาเหนื่อยๆ ไปอาบน้ำก่อนดีไหม

ข. เดินดีๆ ระวังจะตกบันไดนะ

ค. งานเลี้ยงทุกงานต้องมีรายการร้องไห้โยเยเสมอ

ง. ได้ดิบได้ดีแล้วอย่าลืมกลับมาเยี่ยมพวกเราบ้างนะ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล นางสาวฟาฎิ้ลัด รอนิง

รหัสนักศึกษา 5520121009

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2555

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านสากอ ตำบลสากอ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน

นางสาวฟาฎิ้ลัด รอนิง งานวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้อิงแนวคิดจิตตปัญญา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4 วันที่ 21 กรกฎาคม 2560 ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น